

TABOR

Leto: II.

Maribor, nedelja 24. aprila 1921

Številka: 92.

Klerikalni volilni dokument.

„Osebnosti koš, surovosti tovor.“

Stritar.

Sinoci je klerikalna stranka izdala svojo volilno proklamacijo za mariborske občinske volitve v obliki posebne izdaje »Straže«. Očividno v zavesti, da izdaje »Straže« številke ni v predalih ene »Stražine« številke ni prestora za vse prostost, vso praznoglavo podlost in brezvestno lažnjivost. ki je politična vsebina naše klerikalne skupine. In tako se je zgodilo, da je postala ta posebna izdaja »Straže« ver- na slika njene stranke, ki je s svojim volilnim proglasom najlepše doku- mentirala svoj ingenium suile.

Vemo dobro, da nobenega boja ni mogoče voditi s sentimentalnostjo, ve- mo da nikdo, ki stoji v aktivni politiki ne sme biti osebno preobčutljiv. Neizogibni so večkrat napadi in spopadi, to- da vse gre le do gotovih mej. Zavestna laž, premišljeno obrekovanje, izrečeno proti boljši vednosti, to vse bi pa mo- ralo vendarle biti izločeno iz vsakega političnega boja poštenih strank. Pra- vimo poštenih. Stranka pa ki vkljub vsemu še uveljavlja v političnem boju rokovnjaške metode se postavlja sama izven kroga poštenosti.

Toliko v splošnem. Kajti pečati se podrobno z vsebino klerikalnega doku- menta ali celo odgovarjati, nam ne pri- de na um. Saj menda niti med kleri- kalnimi kandidati ni človeka, ki bi verjel n. pr. bedasto laž, da je bil prof. Voglar član nemških bojnih društev, ki bi ne znal presoditi pravilno napa- da na dr. Sernec ain druge v javnosti znane odlične osebe. Potem pa bajke o mestnem gospodarstvu. Koliko so se klerikalci poprej širokoustili, kako bo- do, ako pridejo na magistrat, klicali na odgovor prejšnjega vladnega komisar- ja. Ko je pa sedel v mestni hiši dr. Le- skovar, so previdno in sramežljivo ob- molknili. — Resnično, z vsebino »Stra- že« se ni vredno pečati.

Pač pa je treba pripomniti nekaj resnega. Volitve v Mariboru so boj za slovenski značaj mesta. V tem zname- nju bi ga morale voditi vse narodne stranke. Nacijski značaj teh voli- tev nalaga vsem dolžnost, da se vodi boj dostojno, mirno in stvarno. Zaradi tega trdimo, da je storila stranka, ki pred smehljajočimi mariborskimi Nemci vodi boj za slovenstvo maribora z manirami hribovskega prepečaka, z gorjačo in gnojnico, velik naroden greh.

Jugosl. demokratske stranke kleri- kalni pamflet ne razburja. Nasprotno, gospodje so nam storili uslugo, kajti tako točno in izčrpno bi jih mi pred vso dostojno slovensko javnostjo mariborsko ne mogli naslikati, kakor so se zdaj fotografirali sami.

Menda bodo celo gumijeve kroglice zarudele, ko bodo padale v prvo škrin- jico.

Klerikalni obup.

Klerikalci so bili vedno mojstri v lažeh in obrekovanjih. V vsaki števil- ki je mrgolelo takih notic, ki so jemale samo čast naprednim ljudem, ogibale pa so se vsakega stvarnega političnega boja. Citatelji so se na take izbruhe že navadili in vedno s humorjem, brali take podlosti, dokler se jim list ni tako

Zborovanje štajerskih zdravnikov.

Maribor, 22. aprila. Danes se je vršil sestanek zdravnikov iz raznih krajev Štajerske, katerega se je udeležilo iz- redno veliko število stanovskih tovari- šev. Smoter zborovanja je bil, združiti vse zdravnike v ustavnem načrtu pred- videnega mariborskega okoliša v enot- no organizacijo, oziroma društvo. Lepo uspeli večer je pokazal veliko nezado- voljnost, ki vlada med štajerskimi zdravniki z ozirom na nastop ljubljanskih tovarišev ob priliki volitve sani- tetnega šefa. Vobče se je člišalo, da ima ta volitev popolnoma lokalni značaj, ker se v nobenem pogledu niso upo- števale upravičene želje zdravnikov na deželi, zlasti na Štajerskem, tembolj ker je največ zdravnikov v maribors- kem obročju in ker pretežna večina na- ših bolnic leži na Štajerskem. Želeli bi

bilo, da bi stremljenje zdravnikov slu- žilo tudi kot smernica našim štajers- kim zastopnikom v konstituenti. Po mnenju štajerskih zdravnikov je imel za sanitetnega šefa predlagani kandi- dat dr. Otmar Krajec kot mestni fizik ljubljanski premalo prilike, poglobiti se v težnje praktičnega zdravnika, zlasti na deželi. Edino z glasovanjem vseh zdravnikov v Sloveniji potom na dom dostavljenih glasovnic zamogla bi priti do izraza prava slika mnenja in volje zdravnikov v tem velevažnem vprašanju. Tembolj utemeljena je ta zahteva, ker imamo že v volitvi višje- ga šolskega sveta preudic, ki je poka- zal, da je ta način glasovanja edino pravičen in brez velikih težkoč isved- ljiv.

Nemška nasilja na Koroškem.

Tinje, 23. aprila. Najemnik na humbreškem gradu v Tinjah, Slovenec Anton Krähwalder silno trpi pod nemškim nasilstvom. Trikrat so ga Nemci že napadli in pretepli. Prvič so ga od Heimatsdiensta najeti zločinci napadli na Ruštatu pri Velikovu, ter mu vzeli denar. Nato so ga v bližini Ra- ka v občini Važenberk napadli in pre- tepli. Pred gotovo smrtjo ga je rešil Fran Vernus, ki je prišel po naključju mimo. Pri tej priliki so poškodovali tu- di Krähwalderjeve konje in ranili hčerko, ki se je vozila z očetom. Tret- jič je bil napaden v Tinjah in na glavi težko ranjen. Se sedaj čuti posledice pretepa. Življenje za Slovence v Tinjah postaja od dne do dne bolj neznosno. Ne samo, da trpijo vsled psovovanja po Nemcih ampak tudi pretepi Slovencev

so na dnevnem redu. Tako je n. pr. kro- jačeva žena Kermetova iz Tinj v pro- dajalni Baušta napadla Jožefa N., sta- nujočo v kaplaniji v Tinjah, jo vrgla na tla in jo suvala z nogami, ter vlekla za lasa. Jožefa N. je morala pobeogniti. Pri Hafnerju so pobili vse šipe, ker je vzel posestnik Janez Sušec po dom. Ukež v Frankovcih otroke Pavla Mig- larja, kateremu so člani Heimatsdien- sta požgali že dvoje posestev, k sebi, mu sedaj grozijo zločinci, da mu bodo tudi njegovo hišo zažgali. Že poprej naznanjajo vedno posameznikom, kjer potom tudi res gori. Posledica tega divjanje je, da se Slovence v občini Važenberk ne bodo udeležili občinskih volitev, ker se vsakdo boji požiga po plačancih Heimatsdiensta.

Akademski kolegij v Ljubljani.

LDU Ljubljana, 22. aprila. Na ini- cijativo in izpodbudo deželne vlade se je vršilo včeraj zvečer v dvorani ljub- ljanskega vseučilišča občni zbor stavbene in konsumne zadruge »Akademski kolegij«, ki ima namen, da na podlagi skupnega gospodarstva preskrbuje in vzdržuje svojim članom, visokošolcem in članom visokošolskih korporacij, ki so včlanjeni v tej korporaciji, zgradbe in prostore za stanovanja, čitalnice in knjižnice, telesna vežbališča itd. ter jim tudi v skupnih jedilnicah pripravlja po- trebno hrano. Poleg drugih predstavi- nikov in zastopnikov poverjeništev, mi- nistrskih oddelkov, univerze, akadem- ske mladine, strokovnih organizacij in korporacij je med drugimi posetil ustanovni občni zbor tudi predsednik deželne vlade dr. Vilko Baltič. Usta- novni občni zbor je otvoril in vodil po- verjenik za socialno skrbstvo Adolf Ribnikar, ki je uvodoma obrazložil nuj- nost in potrebo ustanovitve Akadem- skega doma v Ljubljani. Zadeva je po- stala najbolj pereče socialno vprašanje.

Konferenca vojaških in civilnih oseb- nosti v Moskvi.

DKU Kodani, 22. aprila. (Wolf). Po helsingforskih vesteh se bodo sklicale vo- jaške in zasebne vodeče osebnosti sovje- tne vlade k konferenci v Moskvo. Pri tem se bo obravnavalo o možnosti spo- mladanske ofenzive. Pri tej ofenzivi bodo sodelovala 4., 9., 10. in 11. armada ter oni vojaški kontingenti, ki imajo svoje garnizije najbližje orientu.

Boryslavska nafta.

LDU Varšava, 22. aprila. Šplošna produkcija nafte v področju Boryslava je znašala v mesecu marcu l. t. 4.408 cistern. Od te količine odpade na mesto Boryslav 1856 cistern in Tustanowice 1600 in na Mrožnice 912 cistern. V primeri z mesecem februarjem se je produkcija nafte zvišala za 1467 cistern. (V mesecu februarju je znašal 2340 cistern).

pristudil, da ga sploh ni nikdo več v roko vzel.

Za zadnjo fazo volilnega boja pa so izmislili klerikalci nekaj posebnega. Izdali so »Stražo« kar v dveh izdajah ter eno poslali vsakemu dvomljivemu volilcu zastoj na dom, ker je na drug način nikdo ne vzame v roko. In kaj so doživeli pri tem? Cela vrsta maribor- skih Slovencev je poslalo list nazaj. To Vam je vendar dovolj jasen odgovor, obrekovalci okoli »Straže«. Kaj pa je vsebina te vsiljene »Straže«? Vse štiri strani so napolnjene s tako podlimi la- žmi in obrekovanji, kako si jih še pač noben list na svetu ni dovolil. Naše kandidate in celo vrsto drugih demo- kratov so naslikali kratkomočno kot goljufe, renegate, izdajice Jugoslavije in slično. Mi smo klerikalci že po- novno izjavili, da jim na ta nivo poli- tičnega boja ne sledimo in jim na take laži ne odgovarjamo. Kdor pozna naše ljudi, ne bo verjel besedam »Straže«, njerim pristajem pa privoščimo tako hrano. Jasno se pa vidi iz teh strastnih vzbruhov klerikalni strah in obup ne- posredno pred volitvami. O demokra- tih trdijo vedno, da so jih že premaga- li, da jih sploh več ni, ob enem pa upri- zarjajo tako gonjo proti njim in se po- služujejo tako nagnusnih sredstev pri tem, da so v sramoto vsemu žurnalisti- čnemu svetu. Torej še demokrati ven- dar eksistirajo in morajo biti klerikal- cem tako močno nevarni, da streljajo kar z dvema izdajama »Straže« proti njim, medtem ko niso posvetili vsem trem ostalim strankam niti pol stolpi- ča. Prav imate! Mariborski volilci so vas predobro spoznali in bodo volili demokratsko listo in vrgli krogeljico v drugo skrinjico.

Navodila za volitve

1. Vsakdo naj vzame seboj kako listino, da se legitimira, ako bi zastop- nik nasprotne stranke trdil, da ga ne pozna. To je zlasti potreba za novona- seljence.

2. Vsak volilec naj pride že v prvih dopoldanskih urah na volišče, ker bo popoldne naval velik in kdor do šestih zvečer ni volil, ne sme več voliti.

3. Ko stopi volilec v glasovalno sobo, mora povedati glasno, da ga vsi člani komisije slišijo, ime, priimek in poklic, po mestih tudi stanovanje. Ako kdo gla- suje pod tujim imenom, je strogo kaznjivo.

4. Predsednik ali kak član volilnega odbora mora vsakemu volilcu, preden ga pripusti k glasovanju, glasno povedati, katero ali čigavo kandidatno listo pred- stavljajo škrinjice.

5. Vsak predstavnik liste (zaupnik stranke) ima pravico povedati, kateri stranki pripada ta ali ona kandidatna lista ali škrinjica.

6. Predsednik da volilcu, preden ta prične glasovanje, eno krogeljico. Volilec jo dene v desno roko, zapre roko in gre s tako zaprto roko od škrinjice do škrinjice po vrsti, vtakne v odprto vsake škrinjice roko, krogeljico pa pri tem izpusti v oni škrinji, na kateri je prilepljena kandidatna lista njegove stranke. Roko obdrži zaprto in jo vtakne po vrsti še v vse sledeče škrin- jice.

Druga skrinjica je demokratska!

7. Ko potegne roko iz zadnje skrinjice, jo mora vprico cele komisije odpreti, tako da vsi vidijo, da je prazna. Ako dela drugače, se strogo kaznuje.
8. Ako bi mesto koga že drugi prej glasoval in pride pravi pozneje, ne sme glasovati; napravi se samo zapisnik.
9. Ob šesti uri zvečer se mora zapreti poslopje, kjer se glasuje, in se ne sme nikdo spustiti noter. Glasovati pa še smejo tisti, ki so že v poslopju ali na dvorišču, ki se da zapreti.
10. Demokratska kandidatska lista je druga.

Volišča v Mariboru.

I. okraj voli v dekliški meščanski šoli na Miklošičevi cesti 1.

I. okraj obsega sledeče ulice: Barvarska, Dravska, Glavni trg, Gledališka, Gospejna, Gosposka, Grajski trg, Grajska ulica, Gregorčičeva, Jenkova, Jugoslovanski trg, Jurčičeva, Ključavničarska, Koroševa do št. 20., Koroška do št. 22., Krekova, Langusova, Lekar-niška, Livada, Maistrova št. 2., Mesarska, Miklošičeva, Miloš Obiličeva, Minoritska, Ob jarku, Orožnova, Pristan, Pristaniška (vzhodna stran), Rotovski trg, Slomškov trg, Slovenska ul., Splavarska, Stolna, Strossmajerjeva (vzhodna stran), Šolska, Tattenbachova od Glavnega trga do Narodnega doma, Tkalska, Trubarjeva, Ušnjarska, Vetrinjska, Vojašniška ulica, Vojašniški trg, Volkmerjeva, Vrazova, Židovska ulica.

II. okraj voli v dekliški ljudski in meščanski šoli v Cankarjevi ulici 5.

II. okraj obsega sledeče ulice: Aleksandrova, Aškerčeva, Cafova, Cankarjeva, Ciril-Metodova, Cvetlična, Frančiškanska, Jože Vošnjakova, Kersnikova, Kolodvorska, Kopališka, Kopitarjeva, Loška, Maistrova razen št. 2., Marijina, Meljska do št. 7., Mlinska, Prečna, Prešernova, Razlagova, Sodna, Tattenbachova od Narodnega doma naprej, Tomšičeva, Trg svobode, Wildenrainerjeva, Zagata, Zrinjskega trg.

III. okraj voli v poslopju bivšega ženskega drž. učiteljskega v Cafovi ulici 9.

III. okraj obsega sledeče ulice: Einspielerjeva, Erjavčeva, Gubčeva, Kacijanarjeva, Kejžarjeva, Klavniška, Kraljeviča Marka ul., Krempljeva, Meljska od št. 9. dalje, Motherjeva, Ob brodu, Plinarniška, Principova, Prišojna, Trdinova, Trstenjakova, Wilsonova ulica.

MARIJ SKALAN:

V deželi umirajočih.

(Dalje.)

To me je zanimalo in na poizvedovanje sem izvedel, da je to karabinijerski agent, katerega naj se varujem. Fant je ljubljčan, znan potepuh, ki je bil že večkrat kaznovan kot hudodelcev in je tudi še lansko leto izvršil neke večji vrom, je pa v strahu pred našimi oblastmi pobegnil čez mejo v Italijo ter stopil h karabinijerjem v službo kot agent in denuncijant. Danes igra v tamošnjem življenju veliko vlogo in ljudje se ga boje bolj nego vseh karabinijerjev skupaj.

Kako je človek v Primorju lahko aretiran, pojasnjuje najkarakterističnejše sledeči resničen slučaj: Neki karabinijer je dobil nalogo, da spremi v Trst v zapore v via Tigor dva politična „zločinca“, ki sta baje hujkala na upor proti Italiji. Eden teh dveh hudodelcev je bil oče kopice otrok ter je radi tega sledil mirno, drugi pa, prost fant, je porabil ugodno priliko v neki vasi ter pobegnil in vbežal pozneje čez mejo v Jugoslavijo. Karabinijer pa radi tega ni bil v skrbeh. Gnal je po cesti dalje še preostalega in ko mu je prišel nasproti čisto nič slabega sluteč neki kmetski fant, ki se je vračal z dela na polju,

IV. okraj voli v deški ljudski šoli IV. v Samostanski ulici 10.

IV. okraj obsega sledeče ulice: Copova, Gajeva, Ipavčeva, Kamniška, Koroševa od št. 21. dalje, Koroška od št. 23. dalje, Koserjeva, Kralj Matjaževa, Na poljani, Ob bregu, Pod lipo, Pristaniška zapadna stran, Ribiška, Samostanska, Smejanova, Strma, Strossmajerjeva zapadna stran, Tomanova, Vegova, Vežbališče, Vilharjeva, Vinarska, Vodnikov trg, Vrbanova, Vrtna.

V. okraj voli v otroškem vrtcu v Valvazorjevi ulici 40.

V. okraj obsega sledeče ulice: Beogradska, Betnavska, Cerkveni trg, Crtomirova, Dajnкова, Državna, Dvorkova, Fochova, Frankopanska, Ghogova, Gozdna, Jadranska, Jan Kollarjeva, Jezdarska, Kettejeva, Komenskega, Koseskega, Kralja Petra trg, Kurilniška, Lévstikova, Linhartova, Magdalenska, Malgajeva, Marmontova, Mejna, Murkova, Na klancu, Nova, Ob železnici, Pobreška, Pohorska, Pod mostom, Poljska, Popovičeva, Preradovičeva, Puškinova, Radvanjska, Rajčeva, Resljeva, Ruška, Smoletova, Sokolska, Stefanenova, Stritarjeva, Studeniška, Teslova, Tržaška, Tvorniška, Valvazorjeva, Wat-tova, Wolfova, Zitna.

Volilni odbor Demokratske stranke.

Kandidatna lista Jugoslovenske demokratske stranke.

I. Kandidati za občinske odbornike:

1. Dr. Vladimir Sernec, odvetnik.
2. Vilko Weixl, trgovec.
3. Franc Voglar, profesor.
4. Miha Vahtar, knjigovez.
5. Ivan Tomažič, nadučitelj.
6. Ivan Kejžar, zasebni uradnik.
7. Ivan Šostarič, trgovec.
8. Franjo Bureš, obrtnik.
9. Dr. Anton Mulej, sodni svetnik.
10. Dr. Franjo Rosina, odvetnik.
11. Dr. Ljudevit Pivko, profesor.
12. Dr. Viktor Kac, zdravnik.
13. Josip Stajnik, obrtnik.
14. Jakob Novak, poštni uradnik.
15. Franc Moškon, zasebni uradnik.
16. Ivan Kravos, obrtnik.
17. Vilko Berdajs, trgovec.
18. Drago Humek, ravnatelj.
19. Ivan Mravljak, profesor.
20. Karel Troha, zasebni uradnik.
21. Ljudevit Juvancič, zasebni urad.
22. Anton Koštomaj, gostilničar.
23. Maks Durjava, trgovec.
24. Dr. Vilko Marin, zdravnik.
25. Albert Zavodnik, kaznilniški uradnik.
26. Rudolf Vodeb, zasebni uradnik.
27. Rudolf Moujuc, obrtnik.

ga je karabinijer meni nič tebi nič vkle-nil ter oddal v Trstu pod imenom onega, ki je pobegnil. Kaj ga je to bri-galo, da ta ni pravi, glavno je bilo pač, da je imel predpisano število t. j. dva. Zaman je nesrečni fant dokazoval, da on ni pravi in da se ne piše tako, ita-lijanski Salomoni mu tega niso verjeli in komaj po mesecu dni zapora, je bila sleparija pripoznana ter fant izpuščen.

Drug, tudi velekarakterističen slučaj se je zgodil v neki vasi na periferiji Vipavske doline. Neki karabinijer je imel v Vipavi dekle, ker pa je imel službo, ni mogel priti k njej na dogovorjen sestanek. Iz zadrege si je pomagal čisto enostavno. V gostilni so se prepirali fantje pri kartah ter malo glasnejše govorili. Stopil je k njim ter jih aretiraj, češ, da zabavljajo čez Italijo ter jih od-gnal v Vipavo v zapor. Na račun teh ubogih ljudi je prišel do sestanka s svojim dekletom. Zgodili pa so se tudi že slučaj, da so karabinijerji aretirali in odgnali v Trst naše ljudi samo zato, da so si ogledali Trst.

Na dan aneksijske proslave so areti-rali radi znanih letakov karabinijerji po večini vasi uglednejše ljudi ter jih od-gnali v Trst. Pri tem so pazili, da so spravili v zapor najpremožnejše, katerih so bili prepričani, da se bodo odkupili.

28. Anton Stepic, davčni uradnik.
29. Ljudevit Krajnc, železniški uradnik.
30. Dr. Mirko Černič, zdravnik.
31. Franc Fodobnik, nadučitelj v p.
32. Franjo Voršič, hišni posestnik in postrežek.
33. Miloš Končarevič, kaznilniški kurat.
34. Janko Košan, profesor.
35. Ernest Cajnko, finančni uradnik.
36. Davorin Vodcnik, trgovec in nadučitelj.
37. Stanko Detela, zasebni uradnik.
38. Franjo Bosina, višji finančni paznik.
39. Dr. Avgust Reisman, odvetniški kandidat.
40. Luka Brolih, profesor.

II. Kandidati za namestnike občinskih odborov:

1. Julij Novak, zasebni uradnik.
2. Franjo Pišek, zasebni uradnik.
3. Ivan Vidmar, lekarnar.
4. Ivan Kvas, obrtnik.
5. Josip Kraševce, sodni uradnik.
6. Miško Cizelj, nadučitelj.
7. Ivan Smrekar, obrtnik.
8. Ivan Ašič, notar.
9. Franc Ogrižek, trgovec.
10. Anton Levec, dvorni svetnik.
11. Marija Pirc, ravnatelj.
12. Franc Posega, sodni svetnik.
13. Ferdo Babič, obrtnik.
14. Franc Čuš, poštni uradnik.
15. Josip Serec, trgovec.
16. Janko Bračko, poštni uradnik.
17. Emanuel Ilich, obrtnik.
18. Josip Volčič, obrtnik.
19. Filip Copič, kaznilniški paznik.
20. Dr. Pavel Strmšek, profesor.
21. Ignac Bajt, učitelj.
22. Stefan Dergas, zasebni uradnik.
23. Rudolf Polak, trgovec.
24. Josip Volavšek, sodni poduradnik.
25. Drago Gilčert, zasebni uradnik.
26. Josip Stuhce, zasebni uradnik.
27. Dr. Franc Marinič, zdravnik.
28. Josip Malenšek, učitelj.
29. Ferdo Leskovar, zasebni uradnik.
30. Franc Špes, zidarski mojster.
31. Anton Fabjan, davčni upravitelj.
32. Peter Maroh, poštni sluga.
33. Ivan Poseb, poštni sluga.
34. Miha Nerat, ravnatelj v p.
35. Matevž Kristofič, učitelj.
36. Blaž Zafošnik, zasebni uradnik.
37. Rudolf Šetina, obrtnik.
38. Rudolf Ahtik, finančni uradnik.
39. Slavoj Dimnik, učitelj.
40. Alojzij Doležal, zasebni uradnik.

Predstavnik liste za volilni odbor:

- na volišču 1: Ivan Tomažič;
na volišču 2: Miha Vahtar;
na volišču 3: Ivan Kvas;
na volišču 4: Ferdo Babič;
na volišču 5: Albert Zavodnik.

Namestnik predstavnika liste za vo-lilni odbor:

- na volišču 1: Vilko Weixl;
na volišču 2: Ivan Kejžar;
na volišču 3: Ljudevit Krajnc;
na volišču 4: Franjo Voršič;
na volišču 5: Miško Cizelj.

Druga skrinjica je naša!

In res, kdor je pokazal tisočake, takoj ni bil več nevaren obstoju slavne in velike Italije.

Taka je morala italijanskega orož-ništa in italijanske justice. Cloveku se zdi, da je na Turškem, v času pred osvobodilnimi vojnami.

Terorju in nasilju karabinijerjev se pridružuje po večjih krajih sedaj še teror fašistov. Nam tu se zdi čudno, odkod se vzamejo fašisti n. pr. v Vipavi, Aj-dovščini, Postojni, Idriji, ko v teh krajih sploh ni Italijanov. Res je, da jih ni bilo, toda danes so že Italijanski vojaki, ki službujejo v našem ozemlju, se, ko doslužijo, vrnejo kot civilisti zopet nazaj v kraje, kjer so poprej službovali. Na-vadno si že poprej kot vojaki dobe tam „nevesto“ ter službo, bodisi v uradu, bodisi na cesti, pri železnici ali kje drugje, ali pa otvorijo kako branjerjo ali obrt. Tako prihaja v naše večje kraje čimdalje več Italijanov in ti tvorijo potem zvezo fašistov ter zaščiteni po karabinijerjih in vojaštvu terorizirajo vse domače slovensko prebivalstvo. Ti fašisti zahtevajo sedaj po vseh naših krajih odstranitev slovenskih napisov ter se spravijo celo na fante, če ob nedeljah zapojejo slovensko. Ob nedeljah po-vabijo pomoč še iz Trsta ali iz Gorice ter potem razbijajo in uničujejo naše

Za luko Baroš.

Italijanski listi so zadnje dni zopet obnovili vprašanje luke Baroš. Zdi se, da so dobili migljaj s Kvirinala. Rimska vlada stoji pred volitvami in se hoče pri-kupiti nacionalistom. Ne glede na to, kdo hoče inscenirati spor za luko Baroš, la-hko konstatiramo, da ga sme sedanja italijanska vlada vpisati med svoja aktiva. Dozdeva se, da Jugoslovenci izza Rapalla vendar-le nismo več dovzetni za to, da bi igrali Italijanom komedijantsko vlogo. Italijansko časopisje hoče po vsej sili spor, mi pa ne vzplamtimo, marveč po-kazujemo s prstom na — rapalski spo-razum. Izgleda, da italijanske mahinacije ne bodo vspele. Londonski list „Morning Post“, ki je prvi raztrobil vest o dozdev-nem sporazumu med jugoslov. in ita-li-jansko vlado glede ustvaritve corpus se-paratuma pri Barošu in Delti, je moral te dni objaviti beograjski demanti, da tega sporazuma ni. Tržaški „Piccolo“ pri-naša v eni zadnjih številok poročilo, da je na Reko odpotoval šef glavnega šta-ba v rimskem vojnem ministrstvu, pol-kovnik Carletti. Poverjena mu je važna misija, da v sporazumu z reško vlado prouči najboljši način, kako bi se pri razgraničenju reške države zaščitili njeni interesi. „Piccolo“ priznava odkrito, da gre v tem slučaju za luko Baroš, katero je treba smatrati kot del reškega vpra-sanja in o tem se bo razpravljalo v ce-loti. S tem hoče povedati: Reška drža-vica je mnenja, da brez luke Baroš in brez Delte ne more obstojati, naravno je tedaj, da se ima Baroš pridružiti Reki.

Vest je interesantna že zaradi tega, ker se je proučevanje reških „potreb“ poverilo uradni zastopniku italijan-ske armade.

Kakor hitro bodo na Reki končane volitve v konstituanto, prične delovati reška razmejitvena komisija. Italijanska vlada pa skuša poprej rešiti vprašanje Baroša ali vsaj preudicirati rešitev. Pri tem odkritosrčno izjavlja, da računa na našo popustljivost.

Baroš je za Reko vprašanje konkuren-ce. To radi priznamo. Res pa je, da je Reka vprašanje konkurence za Trst. Krivda leži tedaj na celém sistemu, ki ga je vstvaril italijanski nacjonalizem in imperijalizem. Prejšnja monarhija je la-hko vzdrževala Reko in Trst, ker drugod ni imela pomorskih luk in ker jim je lahko dala veliko, bogato zaledje. Italija pa razpolaga s starimi pristanišči, novo pridobljena so ji samo — balast. Ni se zadovoljila s tem, da je prerezala Trst

narodno imetje. Braniti se proti nji-hovemu nasilju ni mogoče, ker stoji za njimi vojaštvo in orožništvo. Ko so hoteli fantje v neki vipavski vasi pre-gnati fašiste, ki se razbijali slovenske napise, je stopila pod orožje vsa vipav-ska garnizija ter s strojnimi in celo s težkimi topovi obkolila vas ter pre-iskala vse hiše od prve do zadnje, pri-jela več ljudi ter jih preplela s puški-nimi kopiti. Pretepanje aretirancev je namreč pri Italijanih neizogibno, kadar koga aretirajo, ga najprej do krvi pre-tepejo in šele potem vržejo v ječo. Pri-težbe proti temu ni, kvečjemu dobi oni, ki se pritoži znova batine.

To so v glavnem utisi, ki sem jih dobil v tisti nekdanji tako srečni in brez-skrbni deželi. To življenje, ki sem ga gledal, je delovalo name uničujoče in čeprav sem prej s takim hrepenenjem hitel v tisti kraj moje mladosti, sem si uro za uro bolj želel, da ga zopet za-pustim. Preprijalo me je vsega eno edino hrepenenje — da bi že bil zopet v naši Jugoslaviji, pod našim svobodnim sol-nem. Prijelo me je z neodoljivo silo in niti uro nisem mogel več vzdržati. Sklenil sem, da v četrtek po Veliki noči zjutraj odpotujem.

Z mladostnim prijateljem in sošol-cem Slavkom F. sva se dogovorila.

glavne arterije, — prerezala jih je tudi Reki, ker ji ni pustila živeti pod Jugoslavijo na račun Trsta. Izhod za silo je bil v samostojnosti reške luke, a tudi tu se je nacionalizem udal gospodarski slepoti. Pod pretvezo, da brani reške interese, da, celo reško neodvisnost, spravlja to nesrečno mesto pod kuratelo raznih general - štabnih šefov iz Rima. Italija stoji pred dilemo: ali Trst ali Reka. Oboje se izključuje. Zato je treba ubiti Reko in tudi Jugoslovane odsuniti od severne obale. Kakor hitro bi se ojačili v Barošu, bi bil preluknjan ves sistem italijanske politike na Jadranu.

Ce se obnovi vprašanje Baroša, stopimo v novo fazo borbe za naš Jadran. Baroš je prva postojanka, ki jo moramo osvojiti, da enkrat zavzamemo kaj več. V tej borbi imamo za seboj že bolj koncentrirane sile in fakt rapalskega sporazuma, zato moramo zmagati.

Notranja in zunanja politika.

* Volilci! Ne dajte se begati po klerikalnih klevetah in lažeh! Kdor obrača svoj plašč po vetru, ki piše iz »Straže«, ni značaj! Da se gre tokrat samo za mestno gospodarstvo, to je vsem jasno. Ravno tako jasno pa je, da tega gospodarstva ne bodo spravili v red in ga dobro vodili razni klerikalni petelinji, ki so jih postavili klerikalci na prva mesta, temveč trezni zastopniki demokratov, kojih zmožnosti ste zlasti uradniki, trgovci in obrtniki imeli ponovno priliko čutiti in občudovati.

* Citajte posebno izdajo »Straže«! Vse svoje somišljenike in tudi druge volilce mariborske prosimo, da citajo posebno izdajo »Straže«. V njej najdemo več, kakor bi jim mogli povedati mi o klerikalni stranki. Uverjeni smo, da bo vsak poštenjak, ki bo prečital vso klerikalno gnusobo pljunil in se ognil prve volilne škrinjice.

* Klerikalne bombe. Že nekaj dni so govorili klerikalni agitatorji po mestu, da bodo v petek vrgli take bombe, da bodo uničili celo vrsto demokrat-skih kandidatov. In danes smo doživeli ta »strašen« dan. In kaj so bile te bombe? Nič drugega, kakor vsa obrekovanja klerikalcev proti celi vrsti na političnem ali sokolskem polju delujočim oseb, ki so jih priobčili tekom leta, objavljena v eno številko. Posebni ocvirki so tiskani z debelimi črkami, njih vsebina pa je itak že znana. To je vsa »krava riba«.

* Klerikalne ženske kličejo klerikalci v skrajnem obupu na pomoč seveda proti demokratom. Čujte, »zarotile so se gospe, služkinje, gospodične in dekleta proti moškim, ki bi glasovali za demokratsko stranko.« Postavi-

da potujeva skupaj, kajti tudi on ni imel dovoljenja. Tako sem se v četrtek rano poslovil od doma. S solzami v očeh sta me objela moja roditelja z značilnimi besedami slovesa: »Blagor tebi, ki greš iz te nesrečne zemlje, mi pa moramo ostati tu, mi obsojeni v smrt in propad«.

Sedla sva s prijateljem Slavkotom na voz. Bilo je lepo pomladansko jutro, vse okrog cvetoče, vse dehteče, vse v naravi viskajoče, samo midva sva bila mrka in žalostna. Nemo sva gledala na vibrirajočo grivo iskrnih konjčev in na dolgo belo cesto pred njima.

Jadno so bežala mimo nas vipav-ska polja, logi in gozdčki ter bele skupaj stisnjene, jati prepelič podobne vasi. Na razdrskem prelazu sva se še enkrat, poslednjič ozrla na najino rodno zemljo. V daljavi pod menoj sem videl moje vasi, videl sem tiste vinograde, kjer sem nekoč skakal kakor drobno dete in tedaj sem se spomnil one, davno pozabljene pesmi, ki sem jo zložil kot droben dijalekt:

V teh brdih, v teh gozicah pokopane
so moje sanje mlade...

(Konec prih.)

le so povsod opazovalke. Ženske hočejo moze prisiliti... Ali niste postali že preveč smešni, da se skrivate v svoji slabosti za ženska krila?

* Klerikalci govorijo o svojih pristajih na deželi, četudi vsakdo ve, da so to samo župniki in kaplani ter nekaj podreptnikov, ki jih napajajo v svojih kletih. Vse drugo pa je kazalo klerikalcem hrbet in se organiziralo v naprednih strankah. Pri zadnjih volitvah, ko še ni bilo kanceparagrafa, so z vsem svojim naporom dobili komaj eno tretjino kmetskih glasov. Danes pa, ko jim je ta strašni paragraf zamašil usta in skrhal orožje, niti ene četrte glasov ne bodo rešili. In s to »dobro organizirano maso« grozijo sedaj naprednim trgovcem. Da se ne smejemo!

* Klerikalne volilne sleparije. Uradno dognani so nešteti falzifikati klerikalnih agitatorjev, klerikalna »Straža« pa piše korajžno o falzifikatih »demokratov«. Ali smatrate svoje čitate-lje res za tako primitivne in neumne, da mislite, da ne vidijo resnice? V večini tistih občin, kjer je vložena ena lista, je ta lista sporazumna lista vseh strank in ste vi, klerikalci, v manjšini, v »Straži« pa trdite, da so vsi kandidati vaši, samo da bi se mariborski meščani ustrašili svete vojske podivjanih kmečkih klerikalcev. Pa saj vam nobeden pameten človek ne veruje ničesar več!

* Klerikalci so razglašali ob vsaki priliki, da imajo celo med trgovci svoje zveste somišljenike, ter navajali gospoda Starčiča, Znidariča in Sepeca. Toda laž ima kratke noge. Z ogorčenostjo zatrjujejo imenovani, da niso nikdar bili klerikalci in nikdar ne bodo. Oni so napredni ljudje in nikdar ne bodo zatajili svojega naprednega mišljenja. Mi jemljemo to njihovo izjavo na znanje.

* Kdo ruši državo? Kdo pa drugi kakor demokrati, s katerimi so se zvezali radikalci, ko so spoznali klerikalno igro. Demokrati so sicer zatrli punt Radičevcev, oni so polomili rebra komunistom in preprečili nevarnost ruskih razmer, oni so povzročili, da je država tako dobro organizirana in tako močna, da je s svojo občudovanja vredno pripravljenostjo preprečila nam nevaren preobrat na Madžarskem — toda po mnenju klerikalcev »rušijo demokrati državo«, ker so vpeljali kanceparagraf in preprečili slovensko republiko.

* Fra Kerubin Šegvič. Te dni je govoril v ustavotvorni skupščini poslanec falirane Hrvatske Zajednice, frater Kerubin Šegvič. Njegov govor so označili listi kot sramoten govor, za-kaj redkokodaj je v tako kratkem času padlo toliko psolv, kakor jih je padlo iz prečastitih ust fratra Šegviča. Človek, ki da kaj na vzvišeno kršćansko moralo, bi pričakoval, da bodo kerubinska usta fratra Šegviča govorila same serafinske besede. Kaj še! On kritizira ustavo na pr. tako-le: ustava je deflorirana... ustava se prostituira«. Če so nebeški kerubini poslušali svojega varovanca Kerubina, so si gotovo zakrili obraz in se vprašali: kdo si ti, ki nas spravljaš v sramoto? Menda se je vprašal podobno tudi sv. Frančišek, ko je bil fra Kerubin še v samostanu. Tam je spoznal, da ni rojen za kuto in je odšel med posvetnjake. Ves čas se je boril v isti vrsti z frama-zoni. Danes v Beogradu opira svoja kerubinska usta in siplje besede, ki se v stenografičnem zapisniku ne bodo smele navesti, v isti sapi pa brani katoliško cerkev pred preganjenjem. Prvič katoliške cerkve ne preganja v Jugoslaviji nihče drugi kot popi Kerubinov sorte, ki se v svoji častihlepnosti in vladeželnosti vežejo s samim Belcebubom kakor Šegvič s frama-zoni, drugič pa nima Šegvič najmanjše pravice rohniti v konstituenti, ker nima za seboj nikogar več in celo v lastni strančici izgublja tla. Z izrazi ka-

tere si je prinesel iz bordelov, ne bo »žegnal« naše ustave. Res pa je, da je fra Kerubin prostituiral svojo frančiškansko kuto.

* Preosnova bosanske vlade. Po doseženem sporazumu se bo bosanska vlada rekonstruirala in sicer dobe muslimani 4, radikalci 3, demokrati pa 2 poverjeništvu.

* Sestanek finančnega sveta. Dne 27. t. m. se sestane finančni svet, da poda svoje mnenje o proračunu za leto 1921 in da razpravlja o novih virih dohodkov, posebno o novih pristojbinah.

* Interpelacija o volitvah na Reki. Narodni poslanec dr. Angjelinović je interpeliral glede volitev za reško konstituanto. V svoji interpelaciji naglaš-a, da je časna reška vlada nezakonitim potom razpisala volitve in da hoče s pomočjo Italije v nasprotju z določbami rapalske pogodbe onemogočiti mnogim meščanom neodvisne reške države sodelovanje pri volitvah. Zahteva, naj vlada v sporazumu z italijansko vlado kot drugim kontrahentom pogodbe v Rapallu izvrši vse določbe te pogodbe, ki se nanašajo na Reko.

* V krvi in nasilju. »Lavoratore« javlja iz Abruzev in Toskane: Fašisti so na mnogih mestih napadli delavce in jih izzvali k boju. V teh bojih je bilo mnogo ranjenih. List pravi, da se nova italijanska zbornica rodi v krvi in nasilju.

* Boji za Erivan. Reuter poroča, da je glasom neke brzovavke iz Teherana mesto Erivan v plamenih. Prebivalstvo beži pred boljševiki, ki so umorili več poslancev in odličnejših pristašev armenske demokratske vlade.

* Grško-turška vojna. Iz Carigrada javljajo 22. aprila: Kljub trdovratnemu odporu so turške čete prisilile Grke, da so izpraznili Uschek.

* Auguste Gauvain o trianonski mirovni pogodbi. Znani francoski publicist in vnet zagovornik slovanskih težnj Auguste Gauvain piše v eni zadnjih števil »Journal des débats« povodom ratifikacije trianonske mirovne pogodbe v angleški spodnji zbornici, da je samo obžalovati, da ni francoski parlament že poprej izvršil te formalnosti. To zavlačevanje je brez dvoma opogumilo pristaše habsburške restavracije in jih utrdilo v veri, da bi aliranci ne imeli nič proti morebitnemu povratku Habsburgovcev na Madžarsko. Tudi je treba izpodbiti naziranje, ki se ga oklepajo šovinistični madžarski krogi, da spremno pismo k trianonski pogodbi obljublja revizijo pogodbe. Končno opozarja Gauvain na stališče Romunije in Italije v vprašanju madžarskega kralja ter zahteva, da Francija takoj ratificira trianonsko pogodbo.

* Hardingove točke. Prošla leta so vznemirjale svet znane Wilsonove točke, s katerimi je skušal idealist na prestolu milijarderske Amerike udariti nove temelje mednarodnemu življenju. Kakor so šle te točke v pozabljenje, tako se je moral tudi Wilson umakniti svojemu nasprotniku Hardingu. Tudi ta je sedaj postavil svoja točke in sicer jih je iz previdnosti samo sedem: 1. Versalska pogodba ne velja, tudi Zveza narodov se odpravi. 2. Amerika sprejme Knoxovo resolucijo, s katero se deklarira faktično mirovno stanje. 3. Začetek posebnih mirovnih pogajanj z Nemčijo, s katerimi se določi vojna odškodnina in urede vsa vsled vojne nastala vprašanja. 4. Priznanje načela, izražene v Knoxovi resoluciji o sodelovanju Amerike pri vzdrževanju evropskega miru, ako bi ga ogrožala katera velesila ali skupina držav. 5. Sprejem resolucije, v kateri se konstatira soglasje Zedinjenih držav zavezniškimi silami v tem, da Nemčija nosi odgovornost vojne odškodnine do meja svojih finančnih zmognosti. 6. Začetek pogajanj z Anglijo in Japonsko glede razorožitve. 7. Začetek pogajanj v syrho ustanovitve nove Zveze nara-

dov za vzdrževanje svetovnega miru. Amerika pristopi k tej zvezi držeč se načela, da si ne da vezati rok in da se ne bo vmešavala v čisto evropske zadeve. Harding je pragmatičen Amerikanez brez vsakega kozmopolitstva. Zlasti je interesantna 6. točka, kjer hoče pogajanja o razorožitvi svojih — rivalov. Nič manj zanimiva je tudi naslednja točka, v kateri pravi, da si Amerika ne da vezati rok. Zveza narodov brez eksekutive je nepotrebna parada in samo finančna obremenitev za pridružene države.

Zanimivosti.

Crne maske v Kijevu. Ruski revolucionarji so se že za časa carizma posluževali vseh mogočih zvijač ter bili v prikrivanju svojih shajališč, kakor tudi svojih načrtov pravi mojstri. Nikjer drugje na svetu se ni izvršilo toliko političnih atentatov, ne da bi bilo mogoče izslediti atentatorjev, kakor na Ruskem. Radi tega je bila borba carističnega režima proti revolucionarjem osobito težka. Nič lažja ni sedaj borba boljševikov s protirevolucionarji. Tudi ti se poslužujejo raznih zvijač v svojih nastopih proti boljševikom. Kijevski boljševiški listi poročajo, da ni sovjet-skim oblastim nikakor moglo uspeti, da bi uničile grupo »črnih mask«, katera operira v Kijevu in okolici. Zadnje akcije te grupe »črnih mask« se odlikujejo po posebni, skoro neverjetni drznosti. Tekom tekočega leta, od novega leta do aprila je podvzela ta grupa nad petdeset akcij, katere so vse končale z ubojem ali pa vsaj z ujetjem kakega višjega boljševiškega funkcionarja. Zadnjo tako akcijo je izvršila grupa »črnih mask« koncem marca. »Crne maske« so vdrle v zgradbo kijevske rdeče milice v Zitomirski ulici, prevrgli vse, uničili nad polovico arhiva ter ubile devet agentov izredne gubernijske komisije, kateri je poverjena naloga zasledovati protiboljševike, jih vjeti, obsoditi na smrt in smrtno kazen tudi izvršiti. Vse to se je »črnim maskam« posrečilo nemoteno in istotako se jim je posrečilo tudi nemoteno pobegniti. Druga akcija je bil napad na centralno pisarno profesionalnih zvez, ki se nahaja v Kreščatinku, nekem delu kijevskega mesta, ki leži skoro v sredini. Boljševiki so sedaj razpisali velikanske nagrade onim, ki bi zasledili, vjeli, ali pa izdali to skrivnostno družbo, toda tudi to je ostalo bres uspeha.

V torek 26. aprila vrzite vsi krogeljico

v drugo skrinjico

in volite

demokratsko listo!

Dnevna kronika.

Zaupniki in kandidati JDS naj se udeležijo polnoštevilno sestanka v nedeljo, dne 24. aprila 1921 dopoldne ob 10. uri v dvorani gostilne »Maribor«. Sestanek je važen in prisotnost vseh neobhodno potrebna.

— Demokracija pri duhovništvu v teoriji in v praksi. Klerikalni listi, zlasti pa mariborsko duhovniško glasilo »Straža« rohni zadnji čas v tonu najro-batejšega gorskega drvarja proti JDS, češ da so njeni pristaši na vladi najhujši absolutisti, da izdajajo naredbe in pripravljajo zakone, ki so baje »balkanski« in hujši kakor v bivši avstroogrski monarhiji. Razumljivo je, da gospoda rada pretaka solze po zlatih časih, ko se je solnčila v milosti visoke dunajske klerikalne aristokracije in ko je glasovala slepo za vsako vlado v času najhujših narodnostnih persekucij. Ko je pel bič avstrijskega absolutizma in nemškega šovinizma najkrutejše nad našim in ostalimi slovanskimi narodi, se niso pritože-

veli, temveč so v svoji hlapčevski ponižnosti glasovali za vsak vladni predlog skoraj vsakokrat brez pridržka. Danes, ko smo v svoji še neurejeni nacionalni državi, pa so v skrajni opoziciji in se pritožujejo na naše voditelje, ki skušajo s krepko roko zatreti mahinacije onih temnih elementov, ki se združujejo pod firmo boljševiškega komunizma in protijugoslovenskega klerikalizma. Ne najdeš pa danes nikjer na svetu brezvestnejšega despotizma, kakor ga izvaja v praksi ravno katoliška hierarhija. Zopet moramo navesti dva zanimiva slučaja, ki jasno dokazujeta, da je ljubezen do bližnjega, ki jo pridigujejo katoliški duhovniki večinoma le na jeziku, ker te ljubezni ne poznajo niti do svojih lastnih stanovskih bratov, ki so požrtvovalno delovali med svojimi še neodrešenimi brati. Po koroškem plebiscitu je pribežal v Maribor naroden duhovnik, ki vsled svojega delovanja med plebiscitom na Koroškem ni bil več varen svojega življenja. Prošili namerava mariborskega škofa, da mu prideli kako dušno pastirstvo. Ker pa visoka ekselencija sprejema samo do določenega časa in je prišel par minut pozneje, ga kanonik hoče odsloviti. Na ponovno prošnjo ga vendarle priglasi, a despot v škofijski palači ga osorno zavrne. Kakšni občutki so morali navdajati ubogega trpina-begunca! Se eden slučaj! Iz Primorskega se hoče izseliti naroden duhovnik, ker so mu fašisti vedno za petami. Preselil bi se rad v svojo ožjo domovino, a v isti škofijski pisarni se je zgodilo, da ga niso pustili pred škofa. Niti maševati ne sme, ker si ni izprosil pri svojem škofu dovoljenja za odpotovanje iz njegovega okoliša. Ker se slični slučaj dogajajo večkrat, smo kot vestni kronisti zabeležili tudi navedena. Kje, gospoda, je vaša demokracija in ljubezen do najrevnejšega trpina, ko je niti ne poznate med lastnimi stanovskimi brati! Begunci pa pomislite, komu oddaste pri občinskih volitvah svoj glas! Gotovo ne stranki, ki rešuje na ta način begunsko vprašanje in je odvisna od takega despota, kakor je mariborski škof.

— **Narodni poslance** Jožef Klekl izjavlja v predzadnji številki »Straže«, da nima prav nobene, ne politične in tudi ne kake druge zveze z Madžarsko. Radi priznavamo, da je bil gosp. Klekl svojčas preganjan radi svojega slovenskega delovanja. Toda vedno so bili necerkveni krogi, ki so ga preganjali. Dovolj je znano, da je bil gosp. Klekl — kar mu sicer ne štejeemo v zlo — v jako pristranih odnosih s svojim škofom v Sobotišču in da je škof celo podpiral njegove »Novine«, ker je vedel, da ima zvesti služabnik cerkve g. Klekl predvsem cerkvene interese pred sabo, na to šele narodne. Morda so danes te vezi nekoliko zrabljane, nikakor pa ne pretirane. Ako je cerkvena oblast g. Kleklu ustavila pokojnino, je to storila na pritisk državne oblasti; sicer pa to ni še noben causus belli. — Kdor pa čita zadnjo številko »Novine«, dobi vtis, da je g. Klekl še vedno v ozkih — recimo, vsaj idejnih — stikih s Sobotiščem. Dočim se g. Klekl kot urednik pri svetovnih dogodkih omeji le na par vrstic, je s Karlovo pustolovščino napolnil cele strani. Za nas je samo še vprašanje: ali je dobil g. Klekl dotični spis naravnost od ordinarijata, ali pa je sam tako navdušen Karlist, da je pozabil na svojo prisego jugoslov. kralju in pokadil »vzvišene« gostu svojega škofa. G. Klekl bo to trditev zaman zavračal, ker on sam ni kriv, da je kakor vsa ogrska duhovščina jožefinec do kosti in spada na mesto narodnega poslanca v Beogradu ravno tako malo, kakor Karel Habsburg na naš prestol.

— **Gospoda Franjo Zebota** pozivljamo, da označi dotične igralce, ki so, kakor pravi, skupno z g. Posebom, pestili g. Gabrovca, s polnim imenom. — Z ozirom na opazko, da naj pododbor po svojem predsedniku pouči g. Poseba, kako se ima vesti, izjavljamo, da g. Poseb organizacijo kot takšno nič ne briga. — Maribor, 23. IV. 1921. Za odbor: Milan Skrbinšek m. p. t. č. preds.

— **Klerikalni shod v Mariboru.** V petek zvečer se je vršil v Narodnem domu volilni shod klerikalne stranke, katerega se je udeležilo nad polovico pristašev drugih strank, ki so spremljali izvajanja govornikov dr. Leskovarja, Krepeka, Zebota ter ravnatelja dr. Jerovška z medklici, ki niso bili ravno častni za klerikalce in ki so vzbujali mnogo smeha. Važno je, da pribijemo

dejstvo, da so klerikalci na tem shodu snubili osobito Nemce in nemčurje ter napadali Srbe kot verske fanatike, ki hočejo zatrti katoličanstvo. V tej ostudni gonji proti Srbom se je odlikoval osobito dr. Leskovar. Priznanja so želi govorniki prav malo, le tu in tam je kdo zaploskal.

— **Spomini orlovske mladosti...** Po Mariboru se sicer pritajeno pa veliko govori o bratu — blagajniku »Orlov«, Kmčetu, ki je zapustil vrlo mariborsko orlovsko okrožje. Saj to bi še ne bilo tako hudo, ampak hudo je to, da je šla z njim tudi blagajna in par lepih tisočakov. Pravijo, da se je podal na Češko k lepi Orlici, ki jo je spoznal na tuk. taboru, in tam v varnem Tuskulu uživa vse sladkosti tega življenja. Koliko je na tem resnice, bo menda vedela »Straža« povedati pod rubriko »Orlovski vestnik«. Bog živi!

— **Molitvene demonstracije.** Te dni se je vršil v Mariboru pogreb so-proge železničarja Erneška. Čeprav je cela družina Ernešek slovenskega rodu, se je pogreb vršil vendarle nemško in tudi oo. frančiškani so molili nemško. To je zadevne sorodnike, ki so prišli na pogreb z dežele upravičeno razjezilo ter so na nemško molitev oo. frančiškanov demonstrativno odgovarjali slovensko ter s tem demonstrirali proti nemškemu pogrebu. Padlo pa je med tem tudi precej ostrih besed na račun Erneška ter oo. frančiškanov.

— **Radičevci v Sloveniji.** V občini Nezdiše v šmarnem okraju je bila vložena kandidatna lista Radičevih pristašev. Vsi občinarji so se izrekli za to listo. Rodovito »seme Radičeve modrosti« je tedaj padlo tudi na slovenska tla. Bo zanimivo pogledati čez eno leto v Nezdiše, menda bo ta čudovita rastlin že cvetela.

— **Železniški odbor v Ljutomeru.** V Ljutomeru so osnovali pristaši naprednih strank poseben odbor, ki si je nadel nalogo, da z vsimi razpoložljivimi sredstvi pospešuje priključitev Ljutomeru in Prekmurja na železniško progo Čakovac—Maribor. Odbor zastopa predvsem načrt, da se železniška linija Čakovac (ozir. Središče) — Ljutomer—Radgona z dograditvijo oziroma izpopolnitvijo že obstoječe proge izkoristi kot druga železniška zveza z Avstrijo. Z realiziranjem tega načrta bi se v znatni meri razbremenil Maribor, dočim bi zlasti Podravina dospela na kratki poti do avstrijske meje. Za ta načrt vlada v industrijskih in trgovskih krogih na Hrvaškem veliko zanimanje. Predsednik Ljutomerskega železniškega odbora je g. Viktor Kukevec, tajnik g. J. Bankart.

— **Trgovinska pogajanja z Italijo.** Italijan. komisija za sklepanje trgovinske pogodbe je predložila naši vladi načrt dela. Po tem načrtu naj bi imeli obe državi v trgovini največjo svobodo glede uvoza in izvoza.

— **Usposobljenostni izpiti iz telovadbe.** Poverjenstvo za uk in bogostanje je imenovalo v mariborsko izpraševalno komisijo za usposobljenostne izpite iz telovadbe za ljudske in meščanske šole g. Adolfa Schaupa.

— **Andrews v Beogradu.** V ponedeljek je prispel v Beograd ameriški admiral Andrews, da se pred odhodom v Ameriko poslovi od vladnih krogov. V torek je posetil ministrskega predsednika Pašića, s katerim se je delj časa razgovarjal.

— **Pevsko društvo Hlahol iz Prage** priredi o priliki koncertnega potovanja po naši državi ob prihodu 13. maja koncert tudi v Mariboru. Da se to odlično kulturno društvo bratskega češkega naroda dostojno sprejme kakor nam to velevalo ne samo simpatije, temveč tudi čut političke zvestobe in kulturne vzajemnosti, se je povabilo občinstvo v vrhu sestave odbora za sprejem gostov na posvetovanje, ki se je vršilo v soboto, dne 23. t. m. ob 15. uri v posvetovalnici mestnega magistrata.

— **Beguncem se naznanja,** da so za one, ki se hočejo vrniti v svojo domovino in ki so res potrebni, zopet dovoljenje brezplačne vožnje. Begunci naj pri svojem okrajnem glavarstvu čim prej zaprosijo za nakaznico za brezplačno vožnjo. Oni pa, ki so že prosili, dobe nakaznice istotam v prihodnjih dneh. Begunci naj ne jemljejo ne živine, ne večjih količin živil s seboj, ker je

Italija prepovedala uvoz živine iz naše države, in ker je izvoz živil iz države na splošno zabranjen. — Natančnejša navodila in pojasnila dajejo okrajna glavarstva in podpisani. Urad za zaščito beguncev v Ljubljani.

— **Opozarjamo vse mariborske in okoliške rodoljube** na veliko narodno majniško slavnost, ki jo priredi »Zveza jugoslov. železničarjev« podružnica Maribor v nedeljo 1. maja v mariborskem Narodnem domu. Pri slavnosti, ki se prične ob 15. uri ter traja do polnoči, na vrtu in v vseh gornjih, spodnjih in stranskih prostorih, sodelujeta tudi pevsko društvo »Drava« ter popolna železničarska godba. Za dobra jedila in pijačo po zmernih cenah je tudi preskrbljeno.

— **Elektrarna Fala** je začela zadnje dni s čiščenjem struge oz. odstranjevanjem peska in sipe, ki jo je nanesla voda pred vhod spuščalnice za splave na desni strani jezca. Dokler bo trajalo to delo, bo prevoz skozi Falo mogoč le od solnčnega vzhoda do 10. ure dopoldne vsakega dne, o čemur se obveščajo vsi zainteresirani s pristavkom, da se bo pravočasno razglasilo, kdaj bo plovba zopet popolnoma prosta in redna.

— **Revizija socijalnih institucij.** Minister za socialno politiko d. Kukovec namerava revidirati vse institucije socijalne politike v Vojvodini in južni Srbiji.

— **Društvo odvetniških in notar-skih uradnikov mariborskega okrožja** pozivlja osebe one pisarne, kjer je — kakor poroča »Jugoslavija« z dne 21. aprila 1921 — baje nek pisarnovodja iz lastnega nagiba pridržaval osebo celotno izplačilo od društva in g. šefov določene plače 3000 K, odnosno 1500 K, da ima tega vzor pisarnovodje naznaniti društvu ali ga pa izda javnosti potem časopisja. V našem društvu so včlanjeni vsi pisarnovodje tukajšnjih pisarn in skupno smo se potegovali, da smo sporazumno z gg. šefi dosegli za sedaj normirane plače, ter so ta sklep vsi tuk. in zunanji šefi odobrili, razen notarja iz Ptuj, ki smatra tako organizacijo za pojav boljševizma med zasebnim uradništvom. S tem gospodom obračunimo drugič. Ako se je res pregrešil kak mariborski pisarnovodja na način, kakor to poroča »Jugoslavija«, bo društvo podvzelo primerne korake, da se kaj sličnega ne pripeti več. Priporočamo pa tovarišem, da se v vseh zadevah, zlasti pa s pritožbami najprvo obrnejo na društveno vodstvo in ako bi ne zmoglo remedure, potem še le naj se člani poslužijo drugih pripomočkov. Ob tej priliki opozarjamo na neko mariborsko odvetniško pisarno, iz katere je meseca marca 1921. izstopilo razen koncipienta vse osebe, t. j. dve uradnici in pisarnovodja poleg tega pa ima dotična pisarna v dobi dvestoletnega obstoja že sedmega pisarnovodje. Posameznosti so na razpolago pri društvu. Pred vstopom v dotično pisarno naj se kompetenti radi lastne koristi poprej informirajo pri društvu. Opozarjamo na prazna mesta v drugih pisarnah. Iščejo se trije koncipienti (eden za Prekmurje s plačo 3000 do 4000 K) izvežban pisarnovodja tudi za Prekmurje z dobro plačo, 2 perfektni strojepiski ter dva uradnika ali dve uradnici z nekoliko prakse. Pojasnila daje društveno vodstvo.

— **Dar. Pazniki mariborske kaznilnice** so darovali za Jugoslovensko Matico zopet 26.10 K.

— **Dobrotniki!** Spomnite se z darovi obrtne razstave!

— **Nevaren komunistični agent aretiran.** Dodatno k večerajšnji notici pod tem naslovom poročamo, da je bila ugotovljena identiteta aretiranega komuniste. Piše se Fritz Markus, je doma iz Grada in pristojen v Judenburg. Dopotoval je preko Weiza, prišel čez Radl v Jugoslavijo, odtam pa od Fale z vlakom v Maribor. Tu se je setal z nekim tukajšnjim komunistom in se pred murejskim poslopjem posvetoval z njim o razdelitvi letakov, ki jih je imel 3000 kosov.

— **Tatvine.** Danes v soboto dop. je bila pol. stražnica obveščena, da se nahajajo v tovarni Halbert tatovi. Policija je obkolila tovarno in preiskala poslopje. V 1 nadstropju je našla pri odprtem oknu 3 zavoje usnja, pripravljene za odnesti. Po nadaljnjem iskanju je našla tudi v bližini tovarne 1 zavoj

usnja. Skupna vrednost usnja, ki bi bilo ukradeno, iznaša 23.400 K. Po izpovedbah tovarnarja in zaslišanju nekaterih uslužbencev je bil takoj osumljen delvoodja Anton Letič. Izkazalo se je, da s svojo priležnico Marijo Hernuš skušal spraviti ukradeno usnje iz tovarne. Anton Letič in njegova priležnica sta bila aretirana in odvedena v policijske zapore. — Alojz. Sikhol, strojevodja, roj. l. 1833, pristojen na Češko, je bil danes zaloten pri tatvini 5 kg. premoga na glavnem kolodvoru.

— **Usoda pijanca.** V petek 22. t. m. ob 10. uri dopoldan je vsled stradanja onemogel padel na tla v Kopališki ulici v Mariboru 56 letni cunjar Alojz Kotnik, brez stanovanja. V svoji moški dobi je bil Kotnik orožniški stražmešter, je pa vsled pijancevanja izgubil službo ter popolnoma propadel.

— **Mariborska policija** je zaplenila v soboto v klerikalni Cirilovi tiskarni 300 volilnih letakov, ki so jih tiskali za komuniste.

— **Kolarskega učenca,** eventualno tudi pomočnika bi sprejel zaveden kolarski mojster Nikolaj Kotolenco v Selnici ob Dravi.

— **Izgubila je aparat.** Lucija N., 31 let stara, strežnica v tukajšnji javni bolnici, je naznanila, da je izgubila kirurški aparat za operacijo nosa.

— **Cepljenje proti kozam v Ljubljani.** Z ozirom na mnogo slučaje črnih koz v ljubljanski okolici je odredil magistrat imenovanega stolnega mesta, da se morajo vsi prebivalci Ljubljane in okolice cepiti proti kozam. Cepitev je brezplačna. Važno je to, da ne dobi nikdo voznega listka za potovanje izven Ljubljane, ako se ne izkaže z zdravniškim potrdilom o cepljenju.

— **Stavka ljubljanskih kleparskih pomočnikov.** Kakor poročajo ljubljanski listi, so stopili kleparski pomočniki v Ljubljani v stavko, ker jim njihovi mojstri niso ugodili v mezdni zahtevah. Ni izgleda, da bi ta stavka tako kmalu prenehala, ker so mojstri izjavili, da jim zvišajo mezde za 15 odstotkov, 8 urni dnevnik pa hočejo spremeniti v 10 urni.

— **Požar v Knežji vasi.** Dne 21. marca 1921 je požar vpepelil Knežjo vas, občina Dobrič, politični okraj Novomesto. Zgorelo je 14 hiš, vsa gospodarska poslopja, potrebščine, živež, perilo, živina itd. Brez strehe in brez premoženja se nahaja 81 ljudi. Po nesreči prizadeti prebivalci Knežje vasi so torej v skrajni bedi, po svoji lastni moči si ne morejo pomagati, teba jim pomoči od drugod. Da se jim olajša beda je razpisalo poverjenstvo za notranje zadeve nabiranje milih darov v cellem območju deželne vlade za Slovenijo. Darove sprejme tudi mariborska mestna blagajna.

— **Težno pri Mariboru.** Težno si je ustanovilo lastno pevsko društvo »Zvon«, ki si je nadelo upoštevanja vredno nalogo z gojitvijo lepe narodne pesmi vzbujati narodno zavednost in blažiti neznosne razmere, ki so se razpasle v mariborski okolici. Zbralo se je lepo število članov, samih domaćinov, ki zahajajo z velikim veseljem k pevskim vajah. Tarejo pa nas vsled draginje gmo-tne razmere, vsled česar se obračamo na zavedno občinstvo s prošnjo, da bi nas podpiralo z denarnimi sredstvi. Koliko Mohorjevih in drugih pesmaric se povljuje brez koristi, nam pa bi bile jako dobrodošle! Prosimo, da se nam odstopijo in oddajo v uredništvu »Tabora«.

Franjo Lukner, učitelj.

— **Iz Slovenske Bistrice.** O priliki »žalnega dne« je v Slovenski Bistrici nabral g. nadučitelj Karbaš 1000 K za našo vilo »Jugoslovensko Matico«. Darovali so: Dr. Pučnik 100 K, M. d. d. 100 K, Skofič 100 K, neimenovan 100 K, čitalničarji 65 K, dr. Jagovčič 60 K, Kniewald 50 K, Veljković 50 K, Rovšek 40 K, Lichtenwallner 20 K, dr. Kavc 20 K, Avguštin 20 K, Jan. žeković 20 K, Kofler 20 K, Metlika 20 K, Matičič 20 K, Gorenjak 20 K, Pinton 20 K, Krulc 20 K, Ojeinger 12 K, neimenovan 10 K, Poprark 10 K, neimenovan 10 K, Pristonik 10 K, Pavalec 10 K, Zeleznik 10 K, Feigel 10 K, Pot. vavšek 8 K, Sajko 8 K, Sorber 8 K, B. žal 8 K, Mara Lorber 8 K, Berdnik 5 K, Novak 4 K, Safran 4 K. Srčan hvala!

— **Iz Zrbove.** Svoječasno so klerikalci, ko so prišli na vlado vrnili tudi naši občini svojega klerikalnega

renta v osebi Rebernika ter odstavili g. Sela, čeprav imajo v občini le nezadovoljno manjšino. S tem so mislili vsvariti podlago za bodočo občinske volitve. Toda ta »podlaga« se jim je razbila in 8. maja, na dan volitev bo za vselej konec gloriole klerikalne vladavine v naši občini ter županovanja g. Rebernika. Naprednjaki gremo vsi v boj za Sela.

— Muta. Ker bo letos, dne 1. maja nedelja, se vrši običajen živinski in kramarski semenj na Muti namesto dne 1. maja, že v soboto 30. aprila.

— Iz Rogaške Slatine. Klerikalci so postavili v Rogaško Slatino za ravnatelja zdravilišča znanega Dolenca. Kako je ta izvrševal svojo službo, vedo povedati vsi gosti lanske sezone. Naj navedemo tu samo par najmarkantnejših dogodkov. Lansko leto, dne 15. avgusta se je vršil v Rogaški Slatini sokolski zlet. Ravnatelj Dolenc ni le skušal izlet preprečiti, ali vsaj otežiti, ampak je celo prepovedal za ta dan razobešanje narodnih in državnih zastav. Med gosti je izzvalo to nepopisno ogorčenje in beograjski profesor Nikolić, ki je pozdravil Sokole, je v svojem pozdravnem govoru celo tudi sam to omenil. Zvečer so gosti vsled tega priredili demonstracije pred ravnateljstvom, katerih se je Dolenc tako prestrašil, da se je skril in zaklenil v shrambo za meso, od koder si ni upal na svetlo. Več dni ni ni upal med goste ter zahteval orožniško asistenco, ki mu pa seveda ni bila dovoljena. Kako je postopal z gosti bi se dalo navesti brez števila slučajev. Prišel je radi svoje zrogance tako na glas, da si gosti sploh niso upali več k njemu. Karakteristično za tega klerikalnega ekspozenta je tudi to, da je z Srbi in Hrvati občeval nemško, ker srbohrvaščine baje »ne razume«. Sedaj pa imajo klerikalni listi še toliko poguma, da zagovarjajo tega človeka ter mu pišejo slavospeve, kar pa vse ne bo nič pomagalo. Ravnateljsko mesto je sedaj razpisano in dnevi klerikalnega paševanja g. Dolenca v Slatini so šteti.

— Celjske novice. V nedeljo je na socialno-demokratski zabavi v hotelu »Union« udaril delavec Fran Lampret hotelirja Martinovića s težkim svinčnim batom po glavi tako močno, da je ležal ta še naslednji dan v nezvesti. Lampret je bil aretiran. — Drugemu letošnjemu poročnemu zasedanju v Celju bo predsedoval dvorni svetnik dr. Jos. Kotnik. — Celjska podružnica Jugoslovanske Maticе je sklenila, da priredi dne 5. junija t. l. veliko ljudsko veselico. — V nedeljo je imelo v Celju zborovanje društvo hišnih posestnikov, na katerem je poročal o najbolj aktualnih vprašanjih društva g. Frelich iz Ljubljane. — Celjsko mestno gledališče, ki dobi za prihodnjo sezono 100.000 K državne subvencije vpripori v soboto 23. t. m. Horstovo veseloigro »Nebesa na zemlji«.

— Apače. (Župnik Potringer in »Murska Straža«) Župnik Potringer, bivši državni poslanec, je na glasu kot zagrižen sovražnik Slovencev. Tak je bil vedno in vsakomur, kdor ga pozna, je to znano. Tudi mariborska »Straža« mu je svojčas posvetila pod nos. Ker se je »Murska Straža« v predzadnji številki izpozabila in mu očitala neprijaznost nasproti Slovincem, je morala očitno na ukaz višjega gromovnika v zadnji številki pozreti svoje besede in se opravičiti: »Zelo čudno se nam zdi, kako se je moralo o g. župniku tako poročati, ko nam je isti znan kot naravno indiferentni župnik in poštenjak. Dobro si jo pogruntala! Le tako naprej za naše — meje!

— Novi veliki župani. Na Hrvatskem so se izvršila imenovanja novih velikih županov. Za velikega župana županije varaždinske in mesta Varaždana ter izvrševalca dolžnosti poverjenika za Medžimurje je bil imenovan Juraj Gašparac, bivši poverjenik za Medžimurje. Zagrebško velikožupansko oblast je prevzel dr. Oton Gavrančić. Podžupan varaždinske županije je postal dr. Rudolf Jambršek sekejski svetnik kr. hrv. slav. deželne vlade in dosedanji upravitelj kotarske oblasti na Sušaku, podžupan zagrebske županije pa Jovan Mojsilović, dosedanji podžupan modruške županije.

— Zagrebška policija je priredila minule dni v vseh javnih lokalih racije proti sumljivim elementom, ki se polikajo po Zagrebu. Policijski organi so zastražili vhode v raznih večjih in manjših kavarnah, restavracijah in

zabaviščih ter zahtevali od vsakega gosta, da se legitimira. Na ta način so dobili v past večje število verižnikov in drugih postopancev. Redarstveni organi so vdrli tudi v prostor borze, kar je izzvalo v krogih zagrebških borzancev hudo ogorčenje. »Jutranji list« je prihodnji dan ostro napadel poverjenika za socialno skrbstvo Ancela, ker si je drznil kršiti »nedotakljivost« borze. V resnici pa racije ni odredil poverjenik za socialno skrbstvo, marveč redarstvena oblast. Poštena javnost je pa zadovoljna z racijami, ker je Zagreb postal v zadnjem času pravi Eldorado za sumljive eksistence od vseh vetrov sveta.

— Razbojništvo v Hercegovini. — Razbojniški napadi, ki so se zelo razpasli v Črni gori, da niti ne omenjamo Južne Srbije, so se zadnje dni pomnožili tudi v Bosni in Hercegovini. Tako so nedavno na cesti od Nikšića do Bičevca razbojniki ustavili avtomobil ameriške misije in ga oplenili. Prihodnji dan, ko se je isti avto vračal iz Dubrovnika in je v njem sedel šef ameriške misije, so ga razbojniki zopet ustavili in prisilili šefa, da jim je izročil večjo svoto denarja. Razbojnikov je bilo okrog 75. Vsi so bili v narodnih nošah in oboroženi s puškami. Dne 13. t. m. je napadla četa, obstoječa iz 10 ljudi, potnike na cesti Ravno—Ljubinja in oropala kakih 40 oseb. V vasi Ljubinja so razbojniki oplenili nekega trgovca. Deželna vlada je podvela stroge mere in ukrepe ter znatno pomnožila orožniške oddelke.

— Sovjetska vlada in emigranti. »Intransigence« piše: Glasom službene organa sovjetske vlade v Moskvi je izdala vlada dekret, s katerim se zapleni v korist države vse premoženje ruskih državljancev, ki se nahajajo v inozemstvu.

Druga skrinjica je naša!

Kultura in umetnost.

x Prva javna produkcija gojencev dramatične šole g. Milana Skrbinška. V petek zvečer se je vršila v našem mariborskem Narodnem gledališču prva javna produkcija gojencev dramatične šole g. Milana Skrbinška. Nastopilo je dvanaest gojencev, deset moških ter dve ženski z recitacijami, deklamacijami, pantomimo »Norec« ter igro »Spor«. Prvi je recitiral B. Jurančič Ivana Cankarja »Pesem« iz »Zgodb iz doline šentflorjanske«, recitiral ni ravno najslabše, toda vsekakor pretežno in preveč monolono, isto tako je deklamiral tudi O. Zupančičevo pesem »Umetnik in žena«. Mnogo bolj je bil v recitaciji odlomka iz Cankarjevega »Hlapca Jerneja in njegove pravice« P. Vokač, ki je pozneje deklamiral tudi Zupančičevi »Grobovi tulijo« in »Raznim poetom«. Manjkalo pa je v njegovi recitaciji, kakor tudi deklamaciji umerjenosti. I. Berščak je recitiral uvodni prizor iz Cankarjeve drame »Lepa Vida«, ter je bil v izražanju hrepenjenja še precej dober sicer pa medel, istotako je bila medla in brez življenja tudi njegova deklamacija Aškerčeve »Nočne potnice«, v kateri je posebno motil pojčji povdarek. D. Kocmur je recitiral tudi del »Pesmi« iz Cankarjevih »Zgodb iz doline šentflorjanske«. Njegova recitacija je bila jako dobra, pokazal je ne-le vestnost priprave, nego tudi talent, kakor tudi v deklamaciji S. Gregorčičeve »Pepelnice noči« in Aškerčeve »Pustne balade«. Istotako je bila dobra tudi B. Kreftova recitacija »Tujega življenja« iz Cankarjevih »Podob iz sanj«, morda izmed vseh najboljše, vendar pa v deklamaciji Zupančičevega »Cicibana«, Prešernove »Dekletom« ter Aškerčevega »Janičarja« ni uspel tako dobro, osobito v »Cicibana« bi bil lahko položil več. F. Celin je bil v karakternih partijah v deklamaciji Gregorčičeve »Dražbe« ter Zupančičevega »Huđiča ter kvartopircev« dober, v umerjenih opisih pa slabši, sploh je Gregorčičevo »Dražbo« deklamiral boljše kakor drugo. Gdčna. I. Omerzova je dobila v deklamaciji Aškerčevega »Poslednjega pisma« menda tremo, zato je ne moremo prav soditi, vendar pa lahko povemo, da tudi v splošnem (poznej v igri) ni pokazala čisto nič talenta. Sulerjeva deklamacija »Ubežni kralj« je bila v splošnem dobra. Več talenta nego gdčna. Omerzova

je pokazala gdčna. Paternostova v deklamaciji Kettejeve »Podgorske svetnice« in Gregorčičevega »Svarila«. Drugo je deklamirala bolje nego prvo. V splošnem pa sta bili obe gospodični mnogo slabši nego gospodje. R. Stuhec je deklamiral Aškerčevi »Cuj veter piše razdivjan« ter »Mejnik« več ali manj dobro. Med deklamatorji moramo pohvaliti pred vsemi J. Veita, ki je deklamiral Gregorčičevo »Jeftejevo prisego« ter Kettejevega »Pijanca«; v prvi je bil malo prebiter, zato pa je deklamiral drugo s čuvstvom ter odnesel gotovo prvenstvo v deklamaciji. To je pokazalo tudi občinstvo, ki mu je burno aplavdiralo. F. Sepeč ni v deklamaciji Albrechtove »Na križišču ulic« in Vojanove »Za sinom« pokazal mnogo. V pantomimi »Norec« sta nastopila D. Kocmur in J. V. Veit. Kocmur je pokazal v vlogi norca izboren mimičen talent, dočim je bila Veitova vloga tako pasivna, da se ga ne more soditi. V sporu je pokazal karakteren talent zopet Fran Celin kot Celofiga. Produkcija je pokazala, da se je učitelj potrudil ter veliko dosegel, na drugi strani pa smo zasledili med gojenci samo tri, štiri nadarjene, Kocmurja, Veita, Krefta ter končno Celina. Skoda pa je dal g. Skrbinšek ni pokazal svojih učencev tudi v dramatičnih nastopih po dva in dva, recimo v odlomkih iz dram.

— x Studija o izenačenju državnih zakonov. Izpod peresa g. Dušana Letice, načelnika v ministrstvu finance v Beogradu izide sredi maja t. l. knjiga: »Zakonski sistemi neposrednih poreza kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca i kritični pogled na rešenje našeg poreznog problema«. Knjiga bo tiskana v latinici in obsegala približno 12 tiskanih pol. Stala bo s poštnino vred 50 K. — Prednaročila — natisnilo se bo le omejeno število izvodov — sprejema predsedstvena pisarna finančne delegacije v Ljubljani. Delo zasluži splošno pozornost, ker nas seznanja z davčnimi sistemi drugih pokrajin in ustvarja s kritičnim primerjanjem prvo in najvažnejšo podstavo za izenačenje davčnih zakonov v naši kraljevini. Knjiga načenja vprašanje, ki je velike važnosti za naše narodno gospodarstvo; zato naj bi jo naročili najširši krogi naše javnosti posebno industriji, trgovci, obrtniki, denarni zavodi, odvjetniki itd., v katerih interesu je, da dobimo končno izenačene davčne zakone, ki bodo vstrezali gospodarskim razmeram in davčni moči Slovenije.

x »Sport«. Izšla je 16. številka s sledečo vsebino: Gradjanski S. K. (Zagreb) contra Ilirija. — Ali je Sportna zveza potrebna. — Konjske dirke v Beogradu. — Trening dirkača. — Transport blaga potom letal. — Nogomet. — Atletika. — Kolesarstvo — motociklistika. — Avijatika. — Konjski sport. — Zimski sport. — Službene objave. — Razno.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V soboto 23.: »Netopir«, ab. A.
V nedeljo 24.: Pop. ob 14. uri »Smrt majke Jugovića«, večer ob pol. 20. uri »Kraljevska visokost«, izvan ab.

Sport.

: Pododbor Lj. N. P.: Dnevnik »Tabor« se proglašja kot oficijelno glasilo Pododbora.

: S. K. Korotan. V nedeljo, dne 24. t. m. se odigra ob pol. 10. uri predpoludne na prostoru S. V. »Rapid« tekma med I. moštvo S. K. »Korotan« in »Rapid« komb. Vabi se k obilni udeležbi.

: S. K. Korotan I.: S. S. K. Maribor I. 2 : 9 (1 : 5). V četrtek 21. t. m. je nastopil prvič II. slovenski sportni klub »Korotan«. To je razveseljivo in pomembno dejstvo v razvoju jugoslovanskega sporta v Mariboru. Krepe in živahne postave »Korotancev« so že pri prvem nastopu dale novemu jugoslovanskemu sportnemu klubu simpatično lice. Točno ob 17. uri je začel sodnik gospod Osebk igro. »Maribor« je prevzel vodstvo ter napadal. Leva zveza Vogrinec je kmalu po začetku zasigural vodstvo z lepim strelom iz večje distance S. S. K. »Maribor«. »Maribor« je napadal do konca polovice ter je scoriral še štirikrat. V sled slabše postave obrane in hija, se je posredil »Korotanu« predor

ter je dosegel po mali zmedi častni goal. V drugi polovici se je povspe »Korotan« začel koma do lepe kombinacije ter dosegel po 11 minutah svoj drugi goal. »Maribor« je zopet prevzel igro ter napadal do konca. »Korotan« je branil ojačeno in uspešno do zadnjih 15 minut ter šele tedaj podlegel vehementnim, od levega krila hitro in temperamentno vpeljanim napadom. Padli so 6., 7., 8. in 9. goal za »Maribor«. Hvalevredno so se udeleževali pri »Korotanu« posebno vratar, desno krilo, zveza in centerhalf. Igra je pokazala, da manjka »Korotanu« v glavnem še skupnost v igri, med tem ko je tehnično za začetek že precej popolnosti pri poedinih igralcih. »Maribor« pa sicer ni pokazal svoje najboljše znanje. Obrana je bila slaba (posebno leva), halfi pa so pregosto prehajali v napadalno črto, ter s tem preje škodovali, kot pa koristili. Agilnost in skupnost je edino pokazala napadalna črta, vsem naprej leva stran Vogrinec in Haberstock. Igro je vodil sodnik g. Osebk precej sigurno. Razmerje kotov 2 : 9 za »Maribor«.

: SSK Maribor I. : SK Svoboda I. V nedeljo 24. t. m. tekmujeeta navedena kluba ob pol. 11. uri na igrišču »Maribor«. Sodnik g. Nemec.

: SK Korotan I. : SV Rapid rez. Na Rapidovem igrišču nastopi SK Korotan ob 3/10. uri proti rezervnemu moštvu »Rapida«. Sodnik g. Sepec.

: Otvoritev poml. prv. tekem. V nedeljo 24. t. m. otvorita SV »Rapid« I. in »Rdeča 11« I. serijo pomladanskih prvenstvenih tekem. Začetek rezervnega prvenstvenega nastopa 14. uri. Ob 16. uri nastopita prva moštva. V predtekmi sodi g. Gaus. Igro prvih moštev vodi g. Suput. Tekmuje se na vsak način ob vsakem vremenu.

: SK Svoboda je sprejeta v Lj. N. P. kot začasni član.

Gospodarstvo.

Borza 22. aprila.

Curih: Berlin 8.70, New York 578 London 22.69, Pariz 42.10, Milan 27.25, Praga 7.85, Budimpešta 2.16, Zagreb 4.02½, Varšava 0.71, Dunaj 1.50, avstrijske žigosane krone 0.98.

Zagreb: Berlin 200.00—208, Italija 675—677, London 561.50, New York 140.50—142, Pariz 1040—1043, Praga 189 do 191.00, Svica 2465—2470. Valute: Ameriški dolarji 139.25—139.75 avstrijske krone 23—24, carski rublji 70—75, češko-slovaške krone 191—193, francoski franki 990, napoleonidori 475 do 480, nemške marke 200—205, romunski lei 215—218, souvereigni 255, italij. lire 650—0, turške lire 500.

Dunaj: Ameriški dolarji 646—650, nemške marke 999.50—1005.50, angleški funti 2550—2570, francoski franki 4770 do 4810, italijanske lire 3105.00—3125, jugoslovanske dinarji 1814—1834, poljske marke 80.75—82.75, švicarski franki 11.300—11.350, češkoslovaške krone 886.00—892.00, madžarske krone 230.00 do 232.00.

Strojna industrija v Jugoslaviji.

Na nobenem polju se ni pokazala bolj naša odvisnost od Avstrije oziroma od sovražnih Nemcev pred ustanovitvijo Jugoslavije, kakor ravno na polju Strojne industrije. Vsa industrija se je koncentrirala prej okrog nemških središč in le Čehi so si znali z svojo žilavostjo tudi na tem polju priboriti nekaj postojank. V slovenskih in hrvaških krajih pa so bila podjetja te vrste jako redko posejana in še ta so bila izključeno v nemških rokah. Po preobratu je naš domači kapital tudi na tem polju moral vzeti stvar v roke. Pričela so nastajati tako v Sloveniji kakor na Hrvaškem in v Srbiji razna mala podjetja ki vlivajo železo in kovine ter izdelujejo različne strojne dele. Eno najzanimivejših teh podjetij so Strojne tovarne in livarne v Ljubljani in sicer iz finančialnega ter tehničnega razloga. Takoj ko se je zrušil avstrijski režim so prejšnji lastniki ljubljanskih tovarn zagrizeni Nemci Fönlx in Samassa hiteli prodajati podjetja ter pobirali šila in kopita. To priložnost so porabili podjetni slovenski krogi ter spravili tovarne v svojo posest in sicer za primeroma tako malo svoto, da reprezentira podjetje danes vrednost, ki je mnogokrat večja kot pa

Skozi desetletja izkazalo se je

v zvesti pomoči

„Schichtovo milo“

znamka „jelen“.

Njegova kakovost, izdatnost in pralna zmogljivost prihrani mnogo ribanje in drgnjenje. Schicht-ovo milo pere v milni vodi bolje, kot mnoga druga mila v vroči. Pazite le na poleg sloječo varstveno znamko!

476

Zastopstvo za Slovenijo ima trgovka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

nakupna cena. Vsled tega je notranja vrednost delnic najmanj 3krat tako visoka kakor pa nominalna vrednost. To je za vsako podjetje velepomembno, ker je s tem za vedno dana zdrava baza. Bil je to eden prvih večjih finančnih uspehov po nastanku Jugoslavije. Omenjeno industrijsko podjetje pa je tudi iz tehničnih ozirov zelo važno. — Vsa v Jugoslaviji se nahajajoča podjetja so namreč še v pričetnem štadiju ter tipajo okrog sebe v koji glavni smeri bodo delovala ter izvršujejo vsled tega brez sistema vse kar jim pride v roko. To je otroška bolezen vseh začetnikov koja se more na poti do višjega razvika preboleti. To fazo razvoja pa imajo Strojne tovarne v Ljubljani že davno za seboj ker so se specializirale na 4 predmete. Podjetje obstoja sedaj iz štirih z vsemi modernimi popravami opremljenih tovarn. Izdeluje se v eni tovarni samo stroje za obdelovanje lesa, v drugi tovarni samo turbine z zraven spadajočimi transmisijami, v tretji tovarni armature za železnice, v četrti delavnici samo zvonovi iz najfinejšega bronu na podlagi 150 let stare izkušnje prejšnje transmisijami, v tretji tovarni armature je podjetje nastopilo popolnoma moderno pot. — Le na ta način je mogoče priti do popolnoma konkurenčnih izdelkov in le tako je mogoče povzdigniti našo industrijo. Razen tega pa so tovarne uredile sedaj v novešem času še eno delavnico, ki izvršuje vsa popravila. Strojne tovarne so v zadnjih dveh letih prebolele vse težkoče, koje so bile posledica nastanka naše države. Mnogo so trpele na pomanjkanju materiala vsled transportnih težav in včasih ni bilo ne kg. koksa v skladiščih tako, da je bilo treba livarne časa ustaviti in naročnikom naročila pozneje dostavljati. Te težave so sedaj premagane in je material oziroma surovine za leto 1921 popolnoma zagurane z ozirom na to, da je podjetje zadostno preskrbljeno z naročili za železnice, za lesne industrijske ter za naročnike zvonov. Ravno sedaj zopet Strojne tovarne razpisujejo novo emisijo, da s povečanim delniškim kapitalom nadalje razširijo svoje obrate in zgrade popolnoma novo zvonarno, ki bo lahko proizvedla 3krat toliko kakor sedanja. Vsled tega se nam je zelo važno, da se o stvari informiramo ter tudi glede tega poročamo svojim čitateljem.

g Italijanska trgovska bilanca za l. 1920 izkazuje deficit čez 8 milijard lir. Izvoz je iznašal 7.803 milijonov lir, uvoz pa 15.842 milijonov lir. Uvažala je surovin za 5.014 milijonov lir, polfabrikatov 3.249 milijonov lir, izdelane tovarniškega blaga za 3.364 milijonov lir, živil in žive živine za 4.233 milijonov lir. Izvažala je surovin za 989 mil. lir, polfabrikatov za 2.269 milij. lir, tovarniških produktov za 3.292 milijonov lir, živeža in živine za 1.252 lir. — Največ je uvažala iz Zedinjenih držav, nato iz Velike Britanije, v tretji vrsti iz Argentine in v četrti iz Francije. Uvoz iz ostalih držav pada pod 1000 milijonov lir. Izvažala je v prvi vrsti v Francijo, nato v Švico, Zedinjene države, na Čehoslov. itd.

Ne pozabi naročnine!

Sokolstvo.

o Sokol na Pragerskem. Oni, ki tako radi pozabljajo naše suženjsko življenje pred Jugoslavijo, naj bi videli minuli četrtlet sokolsko zborovanje na Pragerskem, kjer pred prevratom nismo dobili voznega listka in ne postrežbe v kolodvorski restavraciji, če smo govorili v materinščini domačega ljudstva. Schulvereinska šola, Südmarkina knjižnica, Südmarkin kapital, Turnverein in Verschönerungsverein so absolutno gospodovali na tem važnem železniškem križišču in segali s svojim pogubonosnim delom uspešno že tudi v sosednje slovenske vasi. V četrtlet pa je zadostovala kratka časopisna notica mariborskega Sokola in Pragerčani so napolnili obširno dvorano kolodvorske restavracije: Delavci — železničarji, uradniki, učiteljstvo domače in okoliško, moški in ženske, mladina, vsi so prišli in pazno sledili nad enournemu govoru brata dr. Pivka, ki je z njemu lastno poljudnostno zanimivo in živahno prednašal zgodovino, težnje in delokrog Sokolstva. Ko je predavatelj končno vprašal, kdo je na podlagi tega sokolskega programa voljan pristopiti pragerskemu odseku mariborskega Sokola, so vsi navzoči dvignili roke in se je takoj sestavil pripravljalni odbor, ki ga objavljamo na drugem mestu. Posebno razveseljivo pri tem je bilo to, da se je večina odbornikov, samih mladih delavskih fantov, kar sama javila k prevzetju odborniških funkcij. Nato je navzoče bodril k smotrenemu delu še brat Schaub, ki je obenem nabral med zborovalci za novega Sokola lepo vsoto 640 K. Načelnik Jeras je Pragerčanom v jedrnatem sklepnem govoru pokazal velikanske spehe vzvišenega nesebičnega sokolskega dela, ki jih je žel v svojem življenju naš starosta br. dr. Pivko, zlasti s svojim junaškim činom med vojno. To čilo ustanovno zborovanje, ki ga je obiskalo šest mariborskih Sokolov, je trajalo polne tri ure in prične pragerski Sokol že to nedeljo s telovadbo naraščaja in članstva. — Ker deluje na Pragerskem že Bralno društvo in Ljudska knjižnica, ki se prav lepo razvija, si obetamo v najkrajšem času krepak razvoj edinstvene jugoslovenske misli v tem porej ponemčurjenem kraju in okolici. Ta lep začetni uspeh na Pragerskem pa nas obenem uverja, da je mogoče prav povsod v naši domovini delovati za naše vzvišene ideje, če ima le nekaj posameznikov krepko in dobro voljo.

o Pragersko. Pripravljalni odbor odseka mariborskega Sokola na Pragerskem se je pri svojem ustanovnem zborovanju dne 21. t. m. sledeče konstituiral: predsednik pristav Brajnik, podpredsednik žel. uradnik Vivat s Spodnje Poljskave, tajnik odpravnik Golob, blagajnik strojevodja Zavavlav, načelnik žel. uradnik Semut, vodja prosvetnega odseka nadučitelj Kovačič. Ostali odborniki: Maks Dolničar, Anton Rozmann, Jožef Raithmaier, Vinko Brenčič, Budin, Savec in sestra Škofčeva.

Najnovejša poročila.

Nemčija pred odločitvijo.

DKU Berlin, 22. aprila. Danes dopoldne so se zbrale posamezne frakcije državnega zbora k posvetovanju o položaju, ki je nastal vsled ameriškega odgovora. Minister dr. Simons je v današnji seji državnega zbora podal poročilo o zunanepolitičnem položaju. Tekom popoldneva so se zbrale parlamentarne frakcije. Voditelji strank, ki so za danes zvečer pozvani k državnemu kanclerju na razgovor o položaju, bodo na ta način v stanju poročati državnemu kanclerju o stališču svojih strank. Zvečer se vrši seja ministrskega sveta.

DKU Berlin, 22. aprila. Na današnji seji današnjega zbora, kateri so prisostvovali državni kancler in večina drž. ministrov, je naznanil minister za zunanje stvari dr. Pimons v imenu vlade: Amerika je odklonila posredovanje kot razsoditelj, ni pa odklonila posredovanja v navadnem pomenu besede. Vsled tega je treba sedaj najti način, kako bi bilo mogoče postaviti ameriški vladi predloge nemške vlade. S tem se bo danes pečala seja ministrskega sveta. Vlada bo jutri podala zbornici celoten odgovor glede svoje politike v vprašanju reparacij. Vlada je prepričana, da je s svojimi predlogi dospela na mejo tistega, kar more Nemčija storiti v reparacijske namene. (Nemiri.) Tembolj ker imamo proti sebi skoraj ves zunanji svet. Nato se je seja odgodila. Jutri ob 3. uri popoldne bo državna vlada podala daljšo izjavo.

Mednarodna konferenca transportnega delavstva.

DKU Ženeva, 22. aprila. (Švic. dop. urad.) Mednarodna konferenca transportnih delavcev je sprejela v petek po živahni debati med nemškimi in francoskimi delegati sklep, v katerem se poziva udruženje, naj zastavi vse svoje sile, da se upelje na železnicah zaklop Boironts. Pri vprašanju doneskov v zvezi z valuto se je razvila živahna diskusija. Na predlog čehoslovaškega delegata se

je sprejel proti francoskim glasom spremenjeni predlog, po katerem se bode upoštevalo stanje valute v raznih deželah po doneskih. Nadalje se je sprejel drugi sklep radi obrambe osemurnika, ohranitev sedanjih plač in odpravo nadur.

Nemški dementi o francoskem ultimatumu.

DKU Berlin, 22. aprila. (Brezlično.) Vesti o ultimatumu krožeče tudi v pruski zbornici, po katerem se zahteva sprejem pariških sklepov, so brez vsake podlage. DKU Dunaj, 23. aprila. „Die Neue Freie Presse“ poroča iz Londona: Izvrševalni odbor Zveze narodov je sprejel koncem nekega posvetovanja o reparacijskem vprašanju naslednjo resolucijo: Odbor ostaja pri svojem mnenju, ki ga je potrdil tudi premierni minister 7. marca, naj bi se vprašanje odškodnin z Nemčijo rešilo potom pogodbe, ne pa z akcijo, s katero hočejo priti aliranci do svojih zahtev nasilnim potom. Odbor uvidi v nezaupanjem možnost nadaljne vojaške akcije v ruskem ozemlju. Vprašanje, koliko naj plača Nemčija, naj bi se rešilo potom sodnega reka. Celotno svoto nemške vojne odškodnine naj določi mednarodni sodni dvor, ki bode imenovan od Zveze narodov in kateremu naj se pridene tudi gospodarski izvedenec.

Poljsko volneno blago.

LDU Lodz, 22. aprila. Tukajšnje tovarne za volneno blagv pridelajo sedaj mesečno blaga v vrednosti 10 milijonov poljskih mark. Poljska porabi od tega za 5 do 6 milijonov, ostala količina pa se lahko izvozi v inozemstvo.

Vprašanje Gornje Slezijske.

DKU Varšava, 22. aprila. (Brezlično.) Minister za zunanje zadeve knez Sapieha potuje 25. t. m. v Rim in od tam v Pariz, da se udeleži razprave vrhovnega sveta o razdelitvi Gornje Slezijske.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

PALMA

kavčuk-petniki za čevlje

487 4-2

Veletrgovina

Gaspari & Faninger

Maribor Drobnina, pletenina, galanterija

Aleksandrova c. 48. Samo na debelo!

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obrestuje vloge najugodnejše.

Daje vsakovrstne kredite.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVlje, PTUJ, BREZICE.

Delniška glavnica in rezerve 95.000.000.—

Izvršuje najkulantnejše vse bančne transakcije.

Pozor!

Pozor!

Gostilna „Linhartov dvor“

na Tržaški cesti št. 47

kjer se dobi vsaki dan sveže pivo, pristna vina, gorka in mrzla jedila. Točna postrežba!

Rojakom, Slovencem, se priporočajo

Drago Zohar, B. Kraker.

Okrogel in rezan les, trame

kupi vsako množino

„DRAVA“, lesna industrijska delniška družba

Maribor, Aleksandrova cesta št. 51.

526

Vabilo

na

II. redni občni zbor

„Mariborske tiskarne d. d.“ v Mariboru

kateri se vrši

dne 25. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih tiskarne, Maribor, Jurčičeva ulica 4.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva in eksekutive,
2. odobritev letnega računa, razdelitev čistega dobička in absolutorij upravnega sveta;
3. volitev štirih upravnih svetnikov,
4. volitev nadzorstva,
5. sklep o zvišanju glavnice od K 2.000.000 na K 3.000.000 in o modalitetah izdaja novih delnic,
6. sklepanje o eventualnih pravočasno predloženih predlogih.

Maribor, dne 22. marca 1921.

„Mariborska tiskarna d. d.“ v Mariboru.

H. Pogačnik l. r.

dr. Lipold l. r.

§ 23. Vsakih 10 delnic daje pravico za 1 glas. Glasovalno pravico na občnem zboru lahko vsak delničar izvršuje osebno ali po pooblaščenju. Pooblaščenec je lahko tudi oseba, ki ni delničar družbe.

§ 27. Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki najkasneje 3 dni pred obnim zborom založijo delnice, katere tvorijo podlago za njihovo glasovalno pravico, na mestu, ki je objavljeno v vabilu, s katerim se sklicuje občni zbor.

Delničarji, ki želijo imeti na občnem zboru glasovalno pravico, naj izvolijo založiti delnice v smislu predstojajoče določbe pravil, pri ravnateljstvu Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru, Jurčičeva ulica 4.

471

POHIŠTVO

Spalne, jedilne in gosposke sobe, saloni, klubgarniture v fini in preprosti izpeljavi. Sobe iz mehkega lesa K 5000.—. Kuhinje, lepo barvane, K 1800.—. Vločki, modroce, stolice, kakor vse vrste lesenega, železnega in tapetniškega pohištva zelo po ceni v zalogi pohištva

Karol Preis, Maribor

Slomškov trg 6.

217

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Svoji k svojim!

Govorite povsod slovenski!

Vabilo na subskripcijo

novih delnic Strojnih tovarnen in livaren, d. d., Ljubljana.

Dovoljujemo si Vam naznati, da je upravni svet sklenil na podstavi pooblastila občnega zbora provesti zvišanje delniške glavnice

od K 10.000.000.— na K 15.000.000.—,

z izdajo 12.500 novih delnic po K 400.— nom. v skupnem znesku K 5.000.000.—

In glavnica se bo porabila v prvi vrsti za zgradbo nove zvonarne in sploh za razširitev obrata.

Občnemu zboru se bo predlagala za leto 1920. 7% na dividendo, kar dokazuje primerno rentabilnost kapitala, naloženega v podjetje.

Javna subskripcija se vrši ob teh pogojih:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podstavi treh starih po eno novo delnico po K 600.— tel quel, ki se morajo takoj pri podpisu polno vplačati.
2. Novi delničarji dobe delnice po K 850.— tel quel, ki se morajo takoj pri podpisu polno vplačati.
3. Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1921. ter opremljene s kuponom za leto 1921.
4. Subskripcija se vrši od 15. do 25. aprila 1921., in sicer:
 - a) pri Jadranski banki in sicer pri podružnicah: v Ljubljani, Kranju, Celju, Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Splitu;
 - b) pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in pri podružnicah v Pljuju in Brežicah;
 - c) pri Zadrugi zvezi v Ljubljani;
 - d) pri Zadrugi zvezi v Ljubljani, župnišče Sv. Jakoba.
5. Zneski, vplačani za nedodeljene delnice, se povrnejo subskribentom takoj po izvršeni dodelitvi brez obresti.
6. Reparticijo delnic si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1921.

Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani.

Vinko Majdič s. r., predsednik,

565

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Mala oznanila.

Prilika deklica bi se odala k boljši obitelji ali vdovi, ki je brez otrok. Dopisi z naslovom in zahtevami na anončni zavod »Vedež«, Maribor, Slovenska ulica 6. 553

Dobro ideča trgovina se radi družinskih razmer prodaja. Naslov v upravi. 559

Kolo, dobro ohranjeno, se prodaja. Studenci, Kolonjska cesta 28. 552

Lepa oprava za jedilno sobo, temna, 12 stolov in harmonij, se ceno prodaja. Maribor, Razlagova ulica št. 21, prtlj., desno. 557

Hiša z dvema nadstropji, trgovina, sredi mesta, se prodaja. Naslov v upravnistvu lista. 561

Cigaretni papir Oleschau 100/100, 100/60, Abadie 100/60, 100/65 se kupi. Po nudi pod »Cigaretni papir 1921« na upravo »Tabora«. 556

Naznanilo! Tovarna K. R. Ježek, Maribor, Meljska cesta 103, ima na razpolago par dobrih konj za težko vprego in poljedeljska dela. Lahko se vpraša tudi telefonično pod št. 177 ali 136. 462 4-3

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

Stanovanji, 6 sob in 6 kuhinj, vrtom, drvarnice, 10 minut od mesta, priprava za vsako obrt, se prodaja. Naslov v upravnistvu »Tabora«. 558

Usojam si naznaniti, da sem otvoril dne 16. aprila v Peklu nad lajteršberškim železniškim predorom svoj

vinotoč pod vejo (osmico).

Za obilen obisk se priporoča

Andrej Janžekovič.

515 3-2

Benčina & Tomec

sta kupila

kartonažno tovarno

v Mariboru od prejšnjega lastnika Ed. Sliuza ter se priporočata cenjenim odjemalcem za nadaljno nakupenost. 475 3-3

Naznanilo otvoritve!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril v Frankopanovi ulici št. 9 z vsem v to stroko spadajočim delom dobro opremljeno

mizarsko delavnico.

Sprejemam vsakovrstna naročila in jih izvršujem po lastni želji naročnikov. Prevzamam vsa v mizarsko stroko spadajoča dela in izdelujem spalne sobe iz mehkega in trdega lesa in v raznovrstnih slogih po najnižjih cenah.

Za blagohotna naročila se priporoča

Anton Marušič, mizarski mojster
Frankopanova ulica 9. 546 3-2

V. Marsano **TIMEX** Zagreb
Telefon 220
Nikoličeva ul. 8

Moderne tovarniške opreme
Stroji za vse industr. obrate
Precizna in navadna orodja
Zastopstvo najboljših tvrdk
Prodajalna za Jugoslavijo
tvrdke G. Rot A. G. Wien III.

Hidravlične napeljave
Motorji vseh vrst
Opreme mlinov.

66

Družabnik

trgovsko naobražen, se išče do 1. maja s kapitalom do K 50.000 za dobro upeljano trgovino v mestu. Ponudbe pod »Družabnik 50« na upravo lista. 556

Jos. Martinc

Maribor 625

Galanterijska veletrgovina

Soba za gospoda

s klusko garnituro iz trdega lesa, skoraj nova, se radi pomikanja prostora prav ceno prodaja. Naslov se izve v upravi lista. 555

Proda se

skoro popolnoma novi Oliver pisalni stroj za K 7000. Ogle dati se zamore iz prijaznosti pri tvrdki Ivan Hajny. Maribor, Aleksandrova cesta št. 45. 560 2-1

Novo došlo!

Posteljno perje
Fino perje (Daunen)
Preproge
Posteljni predložki
Gradi za matrace
Platno za slavnjake
Nanking
Inlet
Brisalke
Kuhinjske brisače
Umivalne rute
Voščene rute
Posteljni vložki

po najnižji ceni pri

K. Worsche, Maribor

Gosposka ulica 10. 535

Gonilni jermeni

za stroje v vseh širinah od 30 do 200 mm v zalogi pri Ivanu Kravos, sedlar, Aleksandrova cesta 13. 180

Zidno opeko

odda v vsaki množini

Umetna opekarna
Redvanje.

Naročila naj se vpošljejo na

U. Nassimbeni

stvarbeni mojster, 506

Maribor, Vrta ulica 12.

Priporočljive domače tvrdke.

(Anončna ekspedicija Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15).

Ivan Šober
restavracija Maribor
Grajski trg 1

Fran Balon
gostilna »Pri brodu«
Pobrežje št. 6

Gabro Valjak
kavarna »Central«
Gosposka ulica

Dominik Fabjančič
krojač za gospode in dame
Jurčičeva ul. 5-1

Jakob Vezjak
krojaška obrt in konfekcija
Vetrinjska ul. 17

Joža Volčič
mizar
Slovenska ulica 36

Slavko Lešnik
kolar
Pod mostom št. 10

Jožef Stajniko
kolar
Jugoslovanski trg 3

Peter Tomažič
sodar
Mlinska ulica 11

Frida Novak
modistinja
Gosposka ulica 32

Eman Ilich
slaščičar
Slovenska ulica 5

Ferdo Babič
stavbeni in umetni ključavničar
Splavarska ul. 3

Rudolf Niefergal
manufakturna trgovina
Koroška cesta šte. 1

Zlata Brišnik
trgovina papirja in galanterije
Slovenska ul. 10

A. Spaninger
trgovina delikates
Jurčičeva ulica 11

Baloh & Rosina
galanterija, drobnarija
na drobno! na debelo!
Grajski trg 3

Klobuke, dežnike, palice,
čevlje, dokolenice ali kramše, perilo ter razno
galanterijsko blago, potne
košare itd.

kupite najceneje pri

Jakobu Lah
Glavni trg šte. 2

Elektrotehnično podjetje

Saks & Tračnik 562

Slovenska ulica šte. 20

J.D. Jerman in dr.

trgovina z mešanim blagom
RUŠKA CESTA 37 408
blizu Koroškega kolodvora.

Atelje za moderno slikarstvo

Vladimir Vlašič 364

Maribor, Gosposka ulica št. 23
Atelje je odprt od 8-12. in od 14-18. ur

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

manufakturna in plateninska trgovina na debelo

priporoča svoje bogato skladišče damskih in otroških, kakor tudi moških nogavic. Za tekočo sezono ima v zalogi vsakovrstne patentirane otroške nogavice črne, rjave in bele barve. Pismena naročila se izvršujejo poštno-obratno in najsolidneje.

Gurte za kolo

pri oknih in trakovi za šalužije, že pripravljene za desčice skozi dejati, kakor tudi vrvice se dobi pri

Iv. Kravos 539

Aleksandrova cesta 13.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pril. staniška ulica 2.

KNJIGOVEZNICA
MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJSE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

„BALKAN“

delniška družba za mednarodno transporte v Ljubljani.

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.

Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.

Brzjav. naslov: Spedbaikan

Predprodaja vozovnic

za vse proge južne in državne železnice.

Skladišče spojeno s tirom južne železnice, Aleksandrova
cesta št. 70.

Največje domače Spedijsko podjetje

Telefon šte. 375

Spedicijska vseh vrst, to: Carinska agencija in carinske
reklamacije, to: Vkladišče vsakovrstnega blaga, to:
Mednarodni prevozi, to: Selitve z patentiranimi pohiš-
tenimi vozovi na vse strani, to: Spedijsko dostavno
podjetje južne železnice.

Največje domače Spedijsko podjetje

113